

ROLL DESCRIPTIONS

ROLL NO. WITH CENTRE CODE	001 0478	DATE OF FILMING	18-04-91
NAME OF THE CENTRE/COLLECTION		Saraswati Bhawan Library, Varanasi	
DETAILS OF CATALOGUE (SUB/VOL.)		Veda	
LANGUAGE		Sanskrit	
MATERIAL		Paper	
ORIGINAL FILM USED		Kodak	
SCRIPT		Devanagari, Chitram	
TOTAL FRAMES		602	
FOOTAGE			

RETA KES INFORMATION

<u>MSS. NO.</u>	<u>FOLIO NO.</u>	<u>REMARKS</u>

प्रवेश सं०

५५५०

विषयः वृद्धः

क्रम सं०

नाम लक्ष्मिहोमपद्वतीः

ग्रन्थकार

पत्र सं०

१-२६

श्लोक सं०

अक्षर सं० (पंक्तौ)

१८

पंक्ति सं० (पृष्ठे)

९

आकारः

७-६८ x ४-४"

लिपिः देना

आधारः

काग.

वि० विवरणम्

008490

पी० एस० यू० पो०--७७ एस० सी० ई०--१६५१--५० ०००

कर्मकांडः

प्रा- (२०२३)

प्र. सं.
५४४

संभन ॥ कर्म शक्र चेतो ॥ समुद्र शोख विज ॥ अहि फेन मि
मि पत्त श्रु गावो समभाग गो कि वा भुष मा ज क
रा वि सं इ को लि न द्या वि व री दु ध्या ब अ इ से र
ता म प्र स्र प्र कार ता म्र शो धा वे म ग रे ता वे बा र
स्य मुं ड चा भु गा खा लि व री द्या भा वा म ग म ठ का
चै तो इ द्या कां ड मा ति का प ड ते लि द्या वे ल स्म
इ ल वा भ प्र मा ण मा त्रा म ध पि पालि सि द्या वि स री र गा वा
न इ वि फु ले ठ व वे ति न ३ आ ले ठ व वे दो नि र गु
ब ठ व वे ति न ३ र इ वि फु ले व आ ले पे क प्र क र ण
ली ता न का ट न गु ला च्या पा का म ध्ये ध्ये द्या लु न
शो द्या चै उ दा क र मा सां इ का लि वे कि प्रा तः का
लि र कि द्या नि सा त दि व स का स स्वा स जा इ लि

नं २०२३

॥१॥

॥ अग्रे शा पनमः ॥ अथ नवग्रह पागपडा
 लिख्यते ॥ यजमानः सपत्नीकः स्नातः शुचिः प्रा
 न्मुखः प्राणायामगजाननकुलदेवतानीष्टदे
 वताः संस्मृत्य ब्राह्मणादीन् समस्त्य ॥ सु
 मुखश्चैकदंतश्च कपिलोगजकर्णकः ॥ सु
 बादरश्च विकटो विद्युना दोगणाधिप
 धुमकेतुर्गणाध्यक्षो भालचंद्रोगजानन
 वादवैतानि नामानि यः पठेष्टु पुयादपि ॥
 विचारं भविष्यते च प्रवेदो निर्गमैतया ॥ ११ ॥

रामय

संख्यामेसंकटे चैव विद्युस्तस्य न जायते ॥
 सुक्रांबरधरं देवं द्वात्रिंशच्छतं पुत्रं ॥ प्रस
 नवदन्ध्यायेत्सर्वविघ्नोपशान्तये ॥ असीम
 तापी सिद्धार्थपूजितो यः सुरासुरैः ॥ स
 र्वविघ्नकिंदेतस्मै गणाधिपतये नमः ॥
 सर्वमंगलमांगल्यं शिवस्वकीर्तसाधकैः ॥
 चारण्यजिबुक्कगौरीनारायणिनमोस्तुते ॥ स
 वेदासर्वकार्येषु नास्ति वेवात्रमीगले ॥ येषां हृदये
 स्कांभगवान्मंगलायुतनी हरिः ॥ तदेव लब्धं
 सुदिनैतदेव ताराबलं चंद्रबलं तदेव ॥ विद्यु

ब्रह्मावतकद अचिमुतवाराणशान्नज
 लंदैववलीतदेवभद्रीपतेतेऽधिपुगस्मा
 मि॥विष्णुर्विष्णुर्विष्णुः॥आमसगतोमहापुरुष
 स्याद्विष्णोस्तोत्रात्रयतेमानस्यअपब्र
 णःद्वितीयपरादेवाचेतवाराहकल्पे
 वस्यतमन्वतरेअष्टाविंशतिमेकलियुग
 प्रथमचरणेजबुद्धीपभरतखंडेआपोय
 जतिगतेकोशिद्वेजेअमुकसंवसरेअमुक
 अयनेअमुकरुतैअमुकमनेअमुकपक्षे
 अमुकतिथौअमुकवासरेअमुकनक्षत्रे
 अमुकराशिस्थितेचंद्रअमुकराशिस्थि

॥२॥

॥२॥

पञ्चाशद्विंशति
 तेरवौअमुकस्थितेदेवगुरौदोषेषुग्रहेषुस
 लुपवैगुणविकोषणविशिष्टायांपुण्यतिथौ
 अमुकगोत्रस्यअमुकवर्मणः॥ममअमुकरा
 शिस्थितअमुकग्रहस्थचितअरिष्टनिवृत्तिर
 वक्रदोषपिपुष्यलक्ष्मीप्राप्तिकामोहोऽल्लण
 रान्वगग्रहयागमहकरिष्येइतिसंमल्यःतत्र
 निविष्टाभंगणपतिर्जनमहकरिष्ये॥रको
 द्युतैरष्टदलकरणैस्मिन्नेष्टदले
 भुवःस्थःमहागणपतेसिद्धिबुद्धिसहितसु
 हनसामुध्यसपतिवारइहागच्छइहातिष्ठइ

ति आवाहनं ॥ गणे शंखजये सर्वं निविद्या ॥ शंखकर्म
 णः ॥ पृष्टवाग्म्यमेपाठेरक्तवस्त्रः ॥ रूपाक्षतैः ॥ कु
 र्यात्सुदृढं पद्मं तस्यापदि गणेश्वरे ॥ गणानां वि
 त्तिसंस्कारं पूजयेत्तदनेतरां हृत्करं बलमेव
 हि मंत्रिकां चैव कामजम् ॥ सिद्धिं बुद्धिपते च
 द्युतलक्ष्मिस्तु त्वं मया भूषणं ॥ नागास्तु त्वं गणेश्वरं
 गणराजं च तं भुज ॥ भूषितः स्याद्वै दिव्यैः पाशा
 कुडापरस्य चैः ॥ आवाहयामि ह्यहो ॥ शंखद्वारा
 शंखमममृतं ॥ इति गत्य गृह्णान् च पूजयेत्
 नैश्चरक्षमे ॥ आवाहयेत्तं गणेश्वरं स प्राप्नुयैः
 प्रसन्नयेत् ॥ षोडशोपचारैर्गणपतिसंजयत्य

यु०

॥३॥

सम्यक् ॥ नारिकेलान्धन्यतमफलं अर्घ्यपात्रे नि
 धाय गंधादिकं च ॥ तत्र मंत्रैः ॥ रक्ष रक्ष गणाध्य
 क्षम्यं च त्रैलोक्यं रक्ष ॥ भक्तानामभयं वक्ष्य
 माता भवेत्तु भवार्णवात् ॥ दैमातुरं त्वं पासिं चोषाणसा
 तुराग्यज प्रभो ॥ वरदं स्वं वरं देहि वांछितं वांछि
 तां धृदि ॥ गृहाणा ध्ये नि ददे वं मम ॥ भनेन
 फलं दानेन फलं दोस्तस्य दानेन ॥ निघ्नं शरायुर्वर
 दापसुरं विनायकं लोदराय स कुलोत्पन्नगदिना
 य ॥ नागाननाय प्रतिपदा विरुषिताय नैरी सुता
 य ॥ गणनाथ नमोस्तु ॥ भक्तानि त्वां न पुरायुर्वरं
 शरायुर्वरं भदायसुरं शरायुर्वरं विधाय शरायुर्वरं
 यथावत्तमनाय भक्तं प्रसन्नं वरदाय नमो नमस्तु ॥

सर्वं देव

गणेश्वर
राय ॥३॥

नमः

विष्णुना नमस्तस्मै उवाच पापानां नानाप्रदुहित्य
 कृतं तेन ॥ १ ॥ तन्माश्रय्य प्रपन्नो ॥
 तेन तुष्टो नमो माया मुसवी ॥ कामान्तरय ॥ वि
 श्वानां वायमे सुबान्दु रेतु दिशि गगतान् ॥ य
 त्सादनका योनिस्त्रीणां हं करोम्यहं ॥ रात्रि
 मुदिता वाचमि जाणामुदयस्तन्या ॥ नमस्तुभ्यं
 कृपाय विष्णु कृपाय तेन मे ॥ नमस्तुभ्यं कृपाय क
 र्त्तुं पापतेन मे ॥ विश्वरूपं रूपं पापनमस्तुभ्यं
 कृत्तुं पापतेन मे ॥ विश्वरूपं रूपं पापनमस्तुभ्यं
 चारिणे ॥ भक्तिं त्रियापदे वायनमस्तुभ्यं विनये
 कृत्तुं बोधनमस्तुभ्यं सततं मोदकप्रियं ॥ अवि
 द्यं कुरुते देव सर्वस्वार्थेषु सर्वदा ॥ यत्कृतं गणप
 ते पुन नतत् विष्टं नमस्तु ॥ महाद्यौरिति तु भिस्व

विष्णु प्र
 दत्तं वा
 रति च
 सन्नि
 त्तं वा
 अरु
 भवति
 मेन ॥ २

॥ ३ ॥ ३० षष्ठ्यः इति पत्रावस्थिता ॥ आनिद्य मि
 ति कुलवास्थापयेत् ॥ वरुणस्यार्तं नमस्ति
 जलं पुरयित्वा ॥ गंधद्वारा मिति गंधमिषेत् ॥
 उरुध्वी रितिसवोषध्याः ॥ ३१ षष्ठ्यः इति पत्रावस्थिता ॥
 कांशकांशोदिति दुर्गा ॥ अश्वत्थं वदति पत्रपत्रं
 मानं ॥ स्येनाष्ट नितीति पत्रं संप्रजगद् ॥ या
 फलिनो रितफले ॥ परिवाजपतिरिति पत्रं चरु
 नि ॥ हिरण्यगर्भं ति हिरण्यं ॥ पुवास्तु वासा इति
 वस्त्रेण रक्तं वस्त्रं ॥ वस्त्रं पत्रं ॥ पूजा देवी ति
 ध्यानं पूजां मुपैरिष्ये नमस्तु ॥ तदुपरितत्वा
 यामीति वरुणं मानस्यं पूजयेत् ॥ ततः कलशे

विष्णु प्र
 दत्तं वा
 रति च
 सन्नि
 त्तं वा
 अरु
 भवति
 मेन ॥ २

गंगा ध्यावाहनं॥ सर्वे समुद्राः सरितस्तो धानि
 लदानाः॥ आयां नृप नानस्य दुःखित अपकारक
 कलशाभिर्मंत्रणं कलशास्य मुखावेक्षुः कंठेन
 इत्यमाजितः॥ मूलं तस्य स्तोत्रं ब्रह्मा मध्ये माह
 गणाः स्मृताः॥ कुक्षौ तस्याग्राः सप्त सप्त द्विपाव
 सुंधराः॥ रुविदौ नृप नृप वेदः सामवेदो ह्यभ
 र्बणः॥ अंगैः सप्तहिताः सर्व कलशास्य समाजि
 ताः॥ ततः कलशास्य नृप कलशास्य नृप नृप दवदा
 नवसंवादे मध्यमाने महोदधौ॥ उत्पन्नो सित
 दाकुं भविष्यतो विस्तारस्य यं॥ त्यक्तो ये सर्वतीर्था
 नि देवाः सर्वे त्यक्तितः॥ त्वयि तिष्ठति स्तता ॥५॥

॥५॥

॥५॥

उपानमनस्य यदाक
 मे अस्तु मोमन
 स्पप्रति अहो
 चास्तम पुण्यश
 तिः पुष्टि
 च तिष्ठ
 के। पद्य
 के य
 रत्नो के

अस्मिताः सवत्सु प्रसूतिः तत्तः ब्राह्मण करत्यस्तः
 नित्यं विद्यायाः प्रतिष्ठिताः शिवस्यैव लभेनासि
 विष्णुस्यैव ज्ञापतिः॥ आदित्यावस्योत्तमविश्वेदे
 वाः सपैतकाः॥ सपितृष्टुतिः सर्वे पिपतः कामप
 लप्रदाः॥ त्वं प्रसादादिमयं नृप कंठे मिह भक्तोद
 यः॥ सानिध्यं कुरु देव प्रसन्नो भवसर्वदा॥ अ
 वनीलतनूनां मंडलकमलमुकुलसदृशं मे नलि
 निरस्याधोपदक्षिणेन पणिना॥ सुवर्णपूष्पक
 लं वाध्यायित्यादीर्चनामा नयौ गिरपस्त्रोणिबि
 स्तुपदानि च॥ तेनापुः प्रमाणेन पुण्यं पुण्याहदीर्घ
 मायूरस्तः॥ शिवा आपः सतः सोमनस्य मस्तः॥ अ
 रतं चारिष्टं वास्तुगंगापातु सुमेरुगल्यचस्तः॥
 तदस्तः पदाम्भौ अस्तु नतमदिष्टं च॥ तिष्ठ

शिवा
 आने
 भवतु
 मे
 स्तुति
 वा आप
 लं कुरु
 विमल
 पुण्य
 नृप
 बसन्त
 कुरु
 दम्भ
 सत
 गोष्ठ

॥६॥

त्यं

अदताः पांतु आपुष्यमस्तु॥ पुष्याणि पांतु स्यैः अयमस्तु
 तांबूलाः पांतु एष्यमस्तु॥ दक्षिणाः पांतु बह्वेदेयचनो
 स्तु॥ दीर्घमायुः सातिपुष्टिस्तुष्टिः शीर्षवो विद्यावि
 नयो विवेकं पुत्रैश्चापुष्यं चास्तु॥ पक्ष्यासर्वे
 दयनाक्रियाकरणकमरिभाः शुभाः शोभनाः प्रव
 र्तेते॥ तमहंकारमादिं कृत्यं ग्यपुः सामाशीव
 चनंबहुतं प्रिमर्त्यमनुजाते भवद्विरनुनातिपुष्यं
 पुण्याहं वाचयिष्य॥ धामता॥ मर्दकणैस्तिः॥ दायः॥
 दिवानाभद्रा॥ भावेस्ते दीर्घायुस्तु आषधे॥ हतात॥
 नतद्रा॥ सि॥ दीर्घमायुः॥ ६॥ प्रविणोदविणसस्तु
 रस्यद्रविणोदाः सनरस्यप्रयसत॥ प्रविणोदवीरव
 तीमिश्रैर्नोदविणोदारासते दीर्घमायुः॥॥ सवि

॥४॥

॥६॥
६१३

तापश्चात् सवितापुरस्ता सवितो त्ररात्रा सविताधरात्रा
 त॥ सवितानः सुचतुस्रैर्नाति सवितानारस्यो दीर्घमायुः॥
 नमोनमो भवति जापमानो कृतं कुरुष्यामेत्यग्र॥ भागं
 दिवेभ्यो विदध्यासाय न्यचंद्रमास्तिरत दीर्घमायुः॥ अ
 उच्चादि विदक्षिणावर्तो अस्तु ये अश्वदाः सह ते सूर्येण॥
 क्षिरण्यदा अस्तु तर्चं भजंते वासादाः सप्तमप्रतिरत आ दयो
 युः॥ ४॥ प्रतपपनियमतपः स्याध्यायकृतुरा ममदा
 नविन्निष्ठानां सर्वेषां ब्राह्मणानां मनः समाधीयतां॥
 समाहितमनसः स्म॥ ५॥ सा दंत भवंत॥ धसनास्म
 शांतिरस्तु॥ पुष्टिरस्तु॥ तृष्टिरस्तु॥ धृष्टिरस्तु॥ अवि
 द्युमस्तु॥ आपुष्यमस्तु॥ आरोग्यमस्तु॥ शिवकर्मस्तु॥
 कर्मसमृद्धिरस्तु॥ धर्मसमृद्धिरस्तु॥ वेदसमृद्धिरस्तु॥

दयो

शास्त्रस्य द्विरस्तु॥ धनधान्यस्य द्विरस्तु॥ पुत्रयो
 जसंपदस्तु॥ संपदस्तु॥ अरिष्टनिरसनं मस्तु॥
 यत्पापं गंगामयं तस्मिन्निहते मस्तु॥ पद्मे पस्तु
 स्तु॥ उत्तरे कर्मण्य विष्णु मस्तु॥ उत्तरे ते रमहर ह
 व द्विरस्तु॥ उत्तरे ते राः क्रियाः सुभाः शाभनाः संप
 द्यतां॥ तिथिकरणमुद्गते नक्षत्रमहलक्ष्मणसंपदस्तु॥
 तिथिकरणमुद्गते नक्षत्रमहलक्ष्मणसंपदस्तु॥
 पंत॥ तिथिकरणे समुद्गते सनक्षत्रसंगुहसुदेव
 वते प्रियेतां॥ दुर्गापंचाल्यो प्रियेतां॥ अग्निपुरे गा
 विश्वदेवाः प्रियेतां॥ इन्द्रपुरे गाः सर्वमरुद्गणाः प्रि
 यंतां॥ वसिष्ठपुरे गाः सर्वरुद्रिगणाः प्रियंतां॥ मा
 हेश्वरीपुरे गाः उमा मातरः प्रियंतां॥ अरुंधतीपुरे गाः

॥७॥

॥७॥

पुत्राः

सनीष कपल्यः प्रियंतां॥ विष्णुपुरे गाः सर्वदेवाः प्रिये
 तां॥ ब्रह्मपुरे गाः सर्ववेदाः प्रियंतां॥ ब्रह्मनज्जालिणाश्च
 प्रियंतां॥ असुरकृत्यो प्रियंतां॥ अद्राक्षेध प्रियेतां॥ भ
 गवतीकात्यायनी प्रियंतां॥ भगवतीमाहेश्वरी प्रियंतां॥
 भगवतीरुद्रिकरी प्रियंतां॥ भगवतीसिद्धिकरी प्रियंतां॥
 भगवतीपुष्टिकरी प्रियंतां॥ भगवतीतुष्टिकरी प्रियंतां॥
 भगवतीविष्णुविनायकौ प्रियंतां॥ सर्वाः कुलदेवताः
 प्रियंतां॥ सर्वाः आमदेवताः प्रियंतां॥ हताश्रुब्रह्मविष्णु
 हताश्रुपविपंथिनः॥ हताश्रुबिष्णुकर्तारः॥ शत्रुनः प
 राभवंतु॥ शांभुतु योराणि॥ शांभुतु पापानि॥ शा
 म्यंतु इतयः॥ मुनिवदंतां॥ शिवा आपः संतु॥ निवारतवः

॥२॥

11711

पुनीम।

ताः पुत्रसंस्तु सपुत्रान्मन्त्रेण संपुष्टं संनीय
 पुत्रो विररः॥ पुत्रस्य मुहुताया तु पुत्रकृत्या
 पुत्रिराकृतं तं किं भः सिद्धं गच्छं वेत्ता कृत्या
 पुत्रवतुनः॥१॥ श्रीगणेशः प्रमदः ह अस्य क
 र्मणः कल्याणं भवतो ब्रुवतु॥३॥ अस्य कल्याण
 प्रवर्तिनाः॥ यथेमावी नः॥ अथाध्ययोः प्रत
 गुरोरासुरिमेयं न मा ना भद्रमेव यजमानेन्या
 र्त्तदिति कल्याणमेव तन्मो नृष्यवात्रो वदति॥
 सागरस्य यथा वृद्धिर्मेहा लक्ष्म्यादिभिः कृता
 संपूर्णमुपभागा च तां तां रुद्धिं ब्रुवतुनः॥२॥ ब्रा
 ह्मणाः समग्रं ह अस्य कर्मणः रुद्धिं भवतो ब्रु
 वतु विचारं॥ सुत्रस्य अङ्गिः॥ तदुत्तरं स्पष्टं वि

॥१॥

॥१॥

श्रीनक्षत्रच न्यायां कृपया॥ समाभिगायंति सत्र
 स्यः सुद्विदितिरादिमेव तदमुत्रिष्ठं तत्र वेदो
 तराया॥ श्रुणा वितरं तु कृतं तत्र॥१॥ यदुत्तरं स्पष्टं विद्वा
 नस्य नक्षत्रायां कृपया॥ नागमाभ्येतिरमृता अ
 भ्रमेति ज्योतिर्वोपते भवं सप्तता भवति ये सत्रमा
 सते दिवेष्ट न्यया अथास्तु मेति दिवं नातेष्ट
 व्या अध्यारो ह तिषे सत्रमासते विदामदना निति वि
 दंति हि देवां त्वभ्येतिरिति त्रिनेध न मुपावय
 तिस्येष्ट्येतेभ्योतिर्ह्येते भवंति तद्यदेवैतस्य सा मो
 रूपं तदेवैते भवंति ये सत्रमासते॥३॥ स्य स्तिपवि
 ना राख्या पुष्यकल्याण वृद्धिदा॥ विना पकत्रिया
 नित्यं तां तां स्वस्ति ब्रुवतुनः॥४॥ श्रीगणेशः प्रमदः

अत्रा
ठिन

अथ माहका पूजनं भित्तौ पट्टे बालिस्मिन्त प्रनिमास
 अतः पुंज पुंजागणपतिसंस्मृतौ चतुर्दश
 मासः प्रत्येकं पूजयेत् तां गौरीपद्मां चोचि
 धास्या वित्री विजया भया देवसेनायास्तथा
 मातंगे लोकमातरः ॥ हृष्टिपुष्टिस्तथा हृष्टिः आ
 म्रनः कुलदेवतागणैश्च नाथिकास्तथा चो
 रभा अतुर्दश ॥ ११ ॥ पूजा प्रकीर्तनं पूजा प्र
 रणान्पुष्पं च प्राजुखउपनिषत्कुंजपुष्पं च
 न्यादाय अद्येयादि पक्षिपक्षागतयागणपतिसं
 स्मृतौ चतुर्दश माहका पूजनं महक वि
 ष्य ॥ इति संकल्प्य ॥ अक्षतैः ॐ नमो वः स्वः गण
 ते इति गच्छ इति ॥ ॐ नमो वः स्वः गौरी इति गच्छ ॥ ११ ॥

इति ॥ पर्व पद्ये शचिमेधेसा विविविजयेन
 यदेवसेनेत्येव सा हृष्टिपुष्टिस्तथा हृष्टिः आ
 म्रनः कुलदेवता इति प्रत्येकं माहका ॥ ततो मत्ता प्र
 रिति प्रतिष्ठाप्य ॥ ३ ॥ गणपतये नम इति प्र
 दिनमातं चतुर्थं तिस्रस्य नाम मंत्रेण पंचदश
 षोडशोपचारैः पूजयेत् ॥ अथ कुंजमाहका पूजनं ॥
 कुंजादिषु वसोः पवित्रमस्मात्तिष्ठत धारा उत र
 संस्थाः कुंजोत्तरीयास्तस्मात्प्रभाकांतिभ्यां ति
 स्तेन संधेयं च ॥ दीपके माहका पूजा षट्मात
 रः प्रकीर्तितः ॥ १ ॥ वसो धारा देवता भ्यां नम इति
 पञ्चोपचारैः पूजां कुर्यात् ॥ आयुष्यं वरं स्वी ॥ तत
 इति ॥ ॥ यदा वरं दाया पणः ॥ अयं पण्यं मे

अथ नादी आदेशः तत्र सपिंडके अपिंडके वा ॥ स
 क्रियादेशकास्तौ च शौचं ब्राह्मण सपिंडः ॥
 पंचैता न्विस्तरो ह तितुस्मान्न ह न विस्तर इत्या
 दिवा क्वद वेना सवाक्तादिषु मुहुरै कर्तव्य
 मन्यकर्म कालादिभयादासन्नफलम्
 लोदिनिवेद्यालाभसंक्षिप्तमपि आह ताया
 यमिन्युक्तं तत्रापि डादिविधेने कर्तव्यं ॥ प
 थाभुनिष्पपुराणे ॥ पिंडनिब पणंकु पीनवा
 कुमादि चरणः ॥ व द्विआह कुलाचारदेश
 कालाद्यवेदयति ॥ अत आहो करणादीना ॥ ११ ॥
 मापि निषेधः ॥ तथा हि ॥ अग्रे करणमर्जना

॥ १२ ॥

नाहर्न चावने नर्न पिंड आह प्रकुर्नी तपिंडः
 ने निवर्तते तथा पिंडनिवापनं कृत्य च आह
 विधीयते ॥ स्यधावाचनलोपे स्ति विकरस्ति
 न लुप्यते अद्युप्यदक्षिणास्यस्ति सोमस्य
 यथास्ति तमिति ॥ अथ प्रयोगः ॥ कर्तुं च त्रि
 सुस्नातः सुप्रक्षालितकुरचरणः स्याच्चोतः
 सुस्नातानी चोतानष्टा ब्राह्मणानां रूपं हि
 रूपकुरे गोमये पल्लिष्टमंडले स्याग तवः सु
 स्यागतमिति प्रत्येकं प्रशस्तरसर्वकं प्रगय कुश
 तरेषु थासनेषु प्राप्नुमान्दक्षिणे पञ्चमा
 उदगपथागुपविष्य स्यमुदश्रु खउपवि

स्य आद्यो विप्रयो जौ नुनी स्युः ॥ प्राचत
 दत्रा काले स कीत्यं महयं निमित्तो भुद
 यिकला द्वयं कर्मणि नादी मुखाम्भो
 दित्रपनादी मुखाम्भो त्रिजादित्रपनादी मुख
 स्वास्म मातामहादित्रयस्वधिसंयुक्तसु
 जक निवेदने बलये भूयं तो मया निमंत्रितो इ
 तितो बुलादिदानपूर्वकं निमंत्रयेत् निमंत्रि
 तो स्य इति प्रतिबचनं ॥ पुनस्तो बुलादि कमादाय
 तदुत्तरं यो विप्रयो जौ नुनी स्युः ॥ अथ
 मुकगोत्राणां नादी मुखाम्भो त्रिजादिनामहा
 प्रपितामहीनां अमुकामुकदेवीनां अथक
 तां

॥७३॥

॥१३॥

त्वय्यग्रहपागनिमित्ताभ्युदयिकस्राद्धभयंतो
 मयानिमंत्रितो इति तां बुलादिदानपूर्वकं नि
 मंत्रयेत् निमंत्रितो स्य इति प्रतिबचनं ॥ पुनस्तो
 बुलादि कमादाय तदुत्तरं यो विप्रयो जौ नुनी
 स्युः ॥ अथ मुकगोत्राणां नादी मुखाम्भो
 अस्मिन् प्रपितामहा प्रपितामहनां अमुकदे
 विनां अथ कर्तव्यग्रहपागनिमित्ताभ्युदयि
 कस्राद्धभयंतो मयानिमंत्रितो इति तां बुलादिदान
 पूर्वकं निमंत्रयेत् निमंत्रितो स्य इति प्रतिबचनं ॥
 पुनः पठेत् अस्म मातामहा प्रमातामहा द्रुप्र
 मातामहानां अमुकामुकरा मेणां अथ कर्तव्य
 अथ कर्तव्यमुकगोत्राणां नादी मुखाम्भो

अमुक

गृह पागनिमिताभ्युदयिनः प्रादुर्भवन्तौ मयानि
 मन्त्रितौ इति तां बलादियन्त एव कनिमत्रयतः
 निमन्त्रितौ स्युः इति प्रतिक्रियन्तः ततः को धनैः को
 च परैः सन्ततं ब्रह्मचारिणिः भवितुमस्मदि
 श्रमपात्राद्वैकारिणेति सर्वत्र नियमादश्री
 वयेत ततो देवदि भएवर्क चरणप्रसादन
 निधाय अथ हनादी मुखस्मृत्तादित्रय
 नादी मुखस्मृत्तादित्रयनादी मुखस्मृत्ता
 तामहदित्रयसंबन्धि सत्यस्मृत्ता काविस्र
 दिवा एतस्यादाप्येवानमदतिगन्धाक्षतादि
 उक्तपादाप्येदं अथ हनादी मुखस्मृत्तादित्रय

॥१४॥

॥१४॥

रथ्यं

मुखस्मृत्तादित्रयनादी मुखस्मृत्तादित्रय
 कामुकदेव्यः एतस्यादाप्येवानमः इति म
 हवर्गब्रह्मचरणपादौ अथ हनादी मुख
 गात्राः नादी मुखस्मृत्तादित्रयनादी मुख
 तामहदित्रयसंबन्धि सत्यस्मृत्ता काविस्र
 प्येवानमदतिगन्धाक्षतादि उक्तपादाप्येदं
 चरणपादौ अथ हनादी मुखस्मृत्तादित्रय
 गात्राः नादी मुखस्मृत्तादित्रयनादी मुख
 महवर्गब्रह्मचरणपादौ अथ हनादी मुख
 तामहदित्रयसंबन्धि सत्यस्मृत्ता काविस्र
 प्येवानमदतिगन्धाक्षतादि उक्तपादाप्येदं

॥१४॥

रथ्यं

ब्राह्मण चरणयोरर्ध्वं दद्यात् ततो ब्राह्मणना
 चायमभ्यस्य यमाचम्य आद्वेदश्रुतमक
 ल्पितेष्वामनेषु द्दमासनमास्य तानि निप्रयोग
 नादगपवर्गं आश्रुत्वा न्देव प्रवेदिषानुपव
 त्स्य यमुदश्रुत्वा उपविष्य कर्मसौक्यं यथं
 कर्मणा जनेन प्रयुज्यते इति धियव कर्त्तव्यं
 निदिष्य। प्राणायामत्रयपूर्वकं विष्णुस्मरण
 कृत्यं कर्मकत्र जनेनोपकरणं निदिष्य
 वाकुवायवज्जलानि दिक्षिणं करणादप्युपव
 त्स्य शकाभकीर्तनां तदुपयोगं निमित्ताभ्यु
 दयिकं आश्रित्य कर्मणि अमुकगोत्रा नोदीक्ष्य

॥१५॥

॥१५॥

स्मृता ह पितामही प्रपितामहीऽमुकामुकदे
 व्यः अमुकगोत्रा नोदीमुख्यं स्मृत्य ह पितामह
 पितामहः अमुकामुकशर्मणः अमुकगोत्रा
 नोदीमुख्यं स्मृतामहं प्रमातामहं प्रमाता
 महः अमुकामुकशर्मणः ततो नोदी आद्वेदं दद्या
 ब्राह्मणयोर्दिक्षिणहस्तौ सव्यहस्ते न्यध्यात्वा
 ग्यजुर्द्वौ सहिततिष्ठेदकं स्वदिक्षिणहस्ते
 हित्या कोर्यपगोत्राणां नोदीमुख्यं तं अस्मत्
 ह पितामही प्रपितामहीनां गायमुना सरस्व
 तीनां इदमासनं सुपद्यते आद्वेदं यो क्रिये
 तौ तं प्राप्नुतां भवेतां प्राप्नुतावः काचपगो

ज्ञाणा नोदीमुखानां॥ अस्मस्यिह पितामहप्रविता
 मरुनां ब्रह्माविष्णु रुद्रशर्मोणादिमासना
 भागवतो ज्ञाणां॥ अस्ममातामहप्रमातामहव्य
 द्रप्रमातामहानां हस्तरामप्रद्युम्नाशर्मोणानि
 दमासनं॥ नोदीमुख्यो गणपतिर्दुर्गापतिदमा
 सनं॥ नोदीमुखानामादि स्यादितवग्रहाणां नि
 दमासनं॥ इत्यासनं॥ ततस्तथा हस्त अत्रगंधो
 दिक्कदयात्॥ काश्यपगोत्राभ्यः नोदीमुख्यो
 भ्यः अस्ममाह पितामही प्रवितामही भ्यः
 गंगापमुनासरस्वतीभ्यो दत्तगंधाद्यननस्वाहा ॥१६॥
 स्वपद्यतां॥ नोदीमुख्येभ्यः अस्मस्यिह पिताम

हप्रवितामहेभ्यः ब्रह्माविष्णुरुद्रशर्मभ्यो दत्तगंधा
 धर्चनं स्यात्संपद्यतां द्वितीयगोत्रेभ्यः॥ अस्मा
 तामहप्रमातामहव्यद्रप्रमातामहस्यः हस्तरा
 मप्रद्युम्नाशर्मभ्यो दत्तगंधाधर्चनं स्यात्संप
 द्यतां॥ नोदीमुख्यो गणपतिर्दुर्गापतिदत्तगंधाध
 र्चनं स्यात्संपद्यतां॥ नवग्रहभ्यो दत्तगंधाध
 र्चनं स्यात्संपद्यतां॥ तत आचम्या प्राश्नुरवउपवि
 त्पगंधादिकं संपादयेत्॥ अत्रगंधपुष्पधूप
 दीपाद्यादयैः अस्मनां दीमुख्य आहूय सवैश्च
 दिवि कस्यलतस्य क्रियमाणस्ययः केचिन्मना
 तिरिक्तो निधिः ससर्वः भवप्रसादात्परिष्कृते॥

॥१६॥

१५०५

गो

तभास्तु॥ ततः सर्वेषां संस्ति नारयानि कुर्वीत ह
 सप्रदान् न च दयाभा नानि पर ते निधया
 नि॥ ततो ह्य तार्क मोदन सर्वेभ्यः प्रदक्षिणक्रम
 णपरिनेषयेत्॥ तभासर्वे मन्त्रे पतिवस्ययात्रात्
 न नं कुर्वीत॥ ३०॥ रुभुवः स्वः॥ छ वि वि ते पात्रयोः
 पिधाश्च छिणमुखे अमृतं अमृतं छि॥ नि स्या
 छ॥ इदं नि स्या विचित्रं मे त्र धा नि दधे पदं स
 म् ६ म स्या ६ छ नि स्या ६ छ ६ र द्वा स्व ति
 ब्राह्मणस्य अमुष्टमन्त्रे न गाल्पवत्सर्वत्र
 तत अपरं त इत्येता प्रकीर्तते दा॥ ततः
 स्त द्वा संहितं मुदकं छि॥ छि॥ नाम न पात्रे
 छ॥ छि॥ नाम न कल्पयेत्॥ जोत्राः नादी छि॥ रम्यः

नं

॥१०॥

॥११॥

प्रसितामही

अस्म-माह पितामही प्रपितामस्यः गं गा य मुना
 सरस्यति देविदा॥ तद्वानेदत्तं दास्यमानं च आहूयः
 अमृतं रूपेण स्यात् संपद्यता॥ इदं जोत्राभ्यः
 नादी मुखीभ्यः अस्म-माह पितामहीभ्यः गं
 गा य मुना सरस्यती देविदाभ्यो दत्तं दास्यमानं च
 नमम॥ अनेन द्वौ संहितं मुदकं छि॥ छि॥ प्रदि
 पित॥ पूर्वैश्च देविक पात्रद्वयस्य हस्तेनात्र
 भ्यदक्षिणोऽदकं दूवी च गृहीत्वा॥ नादी मुखी
 विष्वदेनाः पतद्वानेदत्तं दास्यमानं च आहूयः
 अमृतं रूपेण स्यात् संपद्यता॥ इदं नादी मुखी
 भ्यो विज्यभ्यो देवेभ्यो दत्तं दास्यमानं च नमम
 जाः नादी मुखी अस्म-माह पितामह प्रपिता

तामहप्रपितामहः नोदीमुखामातामहप्रमाताम
 हप्रमातामहः नोदीमुखामातामहप्रमाताम
 दीमुखामातामहः नोदीमुखामातामहप्रमाताम
 दीमुखामातामहः नोदीमुखामातामहप्रमाताम
 रनक्षत्रयोगकरणरात्रिलग्नवाधिदेव
 तेष्टदेवताश्रयीयतांष्ट्रिः सुखितेपविश्य
 तां अष्टतंभुषतां ३॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
 एतां गणेशाय नमः ॥ एतां गणेशाय नमः ॥
 जमेतः ततः सैवितेनिसहतां नोदीमादितिन
 त्रणादिसर्वं भुषतां तत्रसपिंडकमपिंडकना
 दशकुलवारणकापि तत्रप्रयोगसंयवसु
 सेनिकाविश्वदेवाः ॥ ११७ ॥

रावनेजनीपादप्रसालनचक्रिः गोत्रामहप्रिता
 महीप्रपीतामहः नोदीमुखामातामहप्रमाताम
 वः पार्थपादावनेजनीपादप्रसालनचक्रिः गो
 त्राः सिद्धपितामहप्रपीतामहः नोदीमुखामातामह
 वः स्वः इदं वः पार्थपादावनेजनीपादप्रसाल
 नचक्रिः द्वितीयगोत्राः मातामहप्रमातामह
 दप्रमातामहः नोदीमुखामातामहप्रमातामह
 वः पार्थपादावनेजनीपादप्रसालनचक्रिः श्रीचम
 आणानामन्यदेवाकालोसेकीत्यविद्याहाग
 तयाविहितं साकल्यिकेननिधितानोदीमाद
 महकलियमयवसुसेनिकानां विष्णुपुत्रा
 नां भृगुः स्वः इदं गोत्रासनेमुखामननोदीमाद
 इमेअ

सपत्नी
 काः

५३३

ਅ ਹੁੰਗੇ

354A

दणौकि येतांतथा प्राप्नुतां प्राप्नुनाबं गोत्राणां पि
 तृपितामहप्रपितामहानां नोदी मुखा नो भूवः स्वः
 इन्द्रो सनसुखा सनने नो दी आद्रदणौ
 क्रियेतांतथा प्राप्नुतां भवंतौ प्राप्नुवावः द्विती
 पुगात्रा आतामह अमातामह इदं प्रसातामह
 ना नो दी मुखाना भूवः स्वः इन्द्रो सनसुखा
 सनने नो दी आद्रदणौ क्रियेतांतथा प्राप्नुतां भ
 वंतौ प्राप्नुनाबः ततः गोधादी दाने अत्राः पादुगं
 ध्याः पादुमुष्या निपातु ससव सुसजिके भ्या वि
 खेभ्यो दनेभ्यः इदं गोधाघचनं स्थाग संप
 द्येतां द्विपुगात्राभ्यः माहृपितामही प्रपिताम
 हाभ्यः नो दी मुखानाभ्यः इदं गोधाघचनं स्वाहा
 पितामही प्रपितामही नोता मुखानाभ्यः स्वः

॥२०॥

॥२०॥

गोत्राणं
नाल

संपद्यतां च द्विः गोत्रेभ्यः पितृपितामहप्रपितामह
भ्यः मादीमुखेभ्यः इदं गोत्राद्यर्चने स्यात्तासंपद्यतां च
द्विः द्वितीयगोत्रेभ्यः मातामहप्रमातामहवद्वप्रमा
तामहभ्यः मादीमुखेभ्यः इदं गोत्राद्यर्चने स्यात्तासंप
द्यतां च द्विः ततः पतिवैश्यगोत्राभ्यां गोत्रेणैव ध्रुवि
ते पात्रे इति यो मालभ्य जपति स सर्वस्य संसि के स्यात्
श्वभ्यां देवेभ्यः दास्यमानं ब्राह्मणपुंगवभोजनपय
सि मन्त्रं अमृतं रवेण स्यात्तासंपद्यतां च द्विः गोत्रा
भ्यः माहपितामहीप्रपितामहीभ्यः मादीमुखेभ्यः
दास्यमानं ब्राह्मणपुंगवभोजनपय पीतमन्त्रं अमृ
तं रवेण स्यात्तासंपद्यतां च द्विः गोत्रेभ्यः पितृपि
तामहप्रपितामहभ्यः मादीमुखेभ्यः दास्यमानं ब्रा

牙

सप्तमि के भ्यः ३

स्वपुत्रमभोजनपकीष्टमन्त्रिअमृतरपेणस्याहा
 पद्यतां द्विः द्वितीयागे त्रैभ्यः मातामहप्रमातामहव
 द्वप्रमातामहस्यभ्रातादीमुख्यभ्यः दास्यमानं प्रोक्त
 णपुत्रमभोजनपकीष्टमन्त्रिअमृतरपेणस्याहा
 पद्यतां द्विः स्वस्तिन इष्टः अन्नननादी आहूत
 कर्मागदेवताः प्रीयतां द्विः पुरुषस्तुः द्विः नप
 ततः नादी आहूतस्यपुत्रस्यपुत्रस्यपुत्रोदितम
 स्तोत्रिवाध्यापः सतुसोमनस्यमस्तुअस्तं न
 रिष्टचास्तानादीमुख्यमानरः प्रियतां नादी
 मुख्याः पितरः पितामहाः प्रपितामहाः ॥२१॥
 प्रपितामहाः प्रियतां मादीमुख्याः माताम

॥२१॥

॥२१॥

अस्यनादी आहूतस्यप्रतिष्ठासिध्यन्

हप्रमातामहव द्वप्रमातामहाः प्रियतां ततः गात्रना
 बर्धतां बर्धतामिष्टतैः दातारानो निवर्द्धतां वेदाः व
 ईतां स ततिवर्द्धतां आहूतनोमाव्यगमतबहुदय
 चेनास्ता अस्यनादी आहूतस्यप्रतिष्ठासिध्यन्
 सवसुसन्तिके स्यो बिश्वभ्यो देवेभ्यः दातामल
 कयवस्तु न निष्कपणी दक्षिणां दातुमहमुस्त
 गात्रभ्यः माहूतितामही प्रपितामहीभ्यः नादीमुख्य
 भ्यः अस्यनादी आहूतस्यप्रतिष्ठासिध्यन्
 लकपवस्तु न निष्कपणी दक्षिणां दातुमहमुस्त
 गात्रभ्यः पितृपितामहप्रपितामहस्यः नादीमुख्य
 अस्यनादी आहूतस्यप्रतिष्ठासिध्यन् दातामल
 कयवस्तु न निष्कपणी

दक्षिणो दातु महमु स्येद्विती पगो जे भ्यः माता म
 ह प्रमाता महद्व प्रमाता मेह भ्यः नो दी मुखे भ्यः अ
 स्य नो दी आद्र स्य प्रतिष्ठा सिध्यन्ते आ दामल कय
 वम न निष्ठ यणो दक्षिणो दातु महमु स्येद्विती पगो जे भ्यः
 वाग्नेयता मिति देव वा च विसा बा जे वा जे व तेति मा
 ह पूर्वै विस्म भ्यः आ मा ना जे स्व स्य तु र्भ्यः अस्य तो
 दी आद्र स्य न्यून ताति रिक्तो प्रो विधिः स्व स्ये भवता त्र
 मणानां न च ना परिपूर्ण तास्ति ति भवते त्र वै त्र
 प्राः स्वर्गे न्यून ताति रिक्तो नो दी मुखे प्रसा दा मरि पु
 ता स्तु इति नो दी आद्र आ दामल कय न्यून ताति पगो जे
 पिति वेद ये तता ये न दक्षिणो जे न दद्यादि प्रपु स्य
 दा मा ह पूर्वै भवन्ते आद्र स्य त स स्फार क नै सु भ्र म्भ

॥२२॥

॥२२॥

अथ क्र चि ग्वरणं तद्यथा नंडपाद हिः पश्चिम
 देवो गोमयोपनिषेपी ठावे यजमानः प्राप्नुवउ
 पविश्य ॥ आ च म्म प्राण नापस्य देवा काळे स्येया क
 द्योता माख्ये कर्मणि आचार्य ब्रह्म स्य दस्य मा वि ग्व
 रण महे करिष्ये ॥ ब्रह्म जनि यजो जिय जमानः अ
 मुक गोत्री अमुक प्रवरान्वित अमुक वेदातर्गत अ
 मुक शारवा ध्यापिनं अमुक वामांजं ब्रह्म जणं अमु
 क गोत्रः अमुक वामांजमानो ह्ये सिद्ध दन वा
 स्वाभिः आचार्ये न स्या महे वणे ॥ आचार्य त्वं य
 यास्य ब्रह्म शक्रादीनां ब्रह्म स्य तिः ॥ तन्वा र्य मम यज

स्तु २

स्मिन्नाचार्यभक्तसुव्रतः ॥ वंदंस्वर्गवर्जितं पवि
 त्र्यप्रार्थनापूर्वकं ब्रह्मत्वेन तत्तत्तत् ॥ पञ्चाच
 त्तुर्मुखे ब्रह्मास्वर्गवेदधरः प्रभुः ॥ तत्प्राप्तममनोस्मि
 ब्रह्माभवद्विजोतेन ॥ एतस्मिन् इति ब्रह्मावेदतः ॥
 बाह्वि ताभ्यं पितावाप्यैषा जितोस्मिन्नासुरैः ॥ नि
 विद्युत्कार्यसंविद्यैः त्वामहं गच्छाम्यहं ॥ अने
 नेव क्रमेण भवति गुरोः ॥ तत्र भवति कंचनारः ॥
 अष्टावाराश्चकार्षेणोऽथवा एतत्तत् ॥ सुव्रत
 जामातृकारादिदानेन ॥ त्रैलोक्येण दिवसवैतः ॥
 अस्य यागस्यानिष्ठातौ भवते ॥ अर्धं तामया ॥ सु

जतः ४
 ॥२३॥

पुसन्नाः प्रकृर्वेतु शांतिर्कविधिपूर्वकः ॥ भाजनं भा
 जनाधारकं त्रौपीनत्कमंडलुः ॥ ओम् नमो वाससीमा
 प्राकणित्तपोपवीतकः ॥ एतद्द्वीविध्यं देयपदवै
 णसिद्धये ॥ पदासावेव यदद्यात्ता जयस्त्रा गुळी
 यकः ॥ त्रैते नदीक्षेत्रिकं कणवधनं ॥ ततः आचमण
 प्रार्थना ॥ ब्राह्मणाः सतु मे वास्ताः पापास्तु त्वत्समा
 हिताः ॥ देवानां चैव देवतारः पातारः सदैव देवता
 जपयन्तु स्तपो होमः दानं श्रविविधैः पुनः ॥ देवानां
 चैव देवतां चैव प्रार्थयामकाः होताः ॥ येषां देवता
 स्थिता न देशावपि निजगजयः ॥ रक्षतु सततं तमा

जपयन्नेव्यवस्थिता॥ अकोथनाः शौचपराः सनतं
ब्रह्मचारिणः सुमाप्तिनियमाद्येनैर्नैतत्तवतामपि॥
इह संप्राप्येता न्यतिब्रूपाद्यध्वं पताविधिः॥
ततः वास्तुभूजनेकापि॥ तदुक्त्यादिहोच्यते॥ ध्वजः
पताकातोरणपुष्पमाकादिभिर्नोहितं मंडपं कुपा
त॥ तत्र पूर्वमंडपाद्वहिः अष्टदीप्तुर्ध्वं बलिः॥ दि
ग्भ्यः बलिं समर्पयानि॥ स्त्री वरेभ्यः ब॥॥॥ निशाज
रेभ्यः ब॥॥॥ देवेभ्यः ब॥॥॥ धर्मेभ्यः ब॥॥॥ तत्समं॥॥॥
भ्यः ब॥॥॥ ब्रह्मेणैभ्यः ब॥॥॥ विष्णवेभ्यः ब॥॥॥ तैत्तिरीयैः॥॥॥
पतयेन न॥॥॥ चेकं चिदिह यदोत्तुयते तावत्तिकां

३२३॥

क्षिणः॥ त्रेभ्यो बलिं प्रयच्छ॥ मिनमस्तु ता पुनः पुनः॥
भूतप्रेतविशाखाद्या बलिं दानां भिक्षाक्षिणः॥ बलिं
रक्षितं विमेषर्वं दत्ताः सोम्याभवंतु मे॥ आचमनं॥
उत्तिष्ठतु महाभागा अर्चिताः प्राणिनः सया॥ रक्ष
धर्मं कर्मणस्तस्य कुरु धर्मं मंडपं मुने॥ इति विप्रान्
प्राचयेत्॥ बतः मुक्तां बरधरः मुक्तं मात्या मुक्तं
पतः सपत्नीकः साचापै ब्रह्मरुषि गयजमानो मं
गळवाषेणस्य पूर्णकलत्राहस्तमंगळवाषे
पिमंडपं प्रदक्षिणीकृत्य पश्चिमद्वारेण प्रवेशेत्॥
यनमानाचार्यरुषिनां पश्चिमद्वारेण प्रवेशेत्॥
पत्न्याः दक्षिणद्वारेण प्रवेशेत्॥ पूर्वद्वारेण मं

उपमध्योहोमद्रव्या नमनं॥ दानार्थं दक्षिणद्वारेण
 द्रव्या नमनं॥ प्रजापतिं भागणा उत्तरद्वारेण नम
 नं॥ ततो मंडपे तः पश्चिमं दशोपविश्यो जम्प॥ द
 राकाळो स्मृत्या॥ अथैवं विधेदेवो काळे चतुस
 होमो गतया गणे त्रा पूजा पूर्वकं मंडपं देवता स्थ
 पनादिक विधौ इति संकल्प्य त्रा उ शो पचारैः ग
 णाधिपसं पूज्य॥ ततः गौरसर्षपैः सर्वतो मंडपो
 रं विकिरेत॥ तत्र मंत्रः॥ पदत्रयं स्थितं भूतं तस्या
 नमास्ति सर्वदा॥ स्थानं स्यात्कृतं सर्वं यत्र
 स्वं तत्र गच्छतु॥ अपक्रामे नु भूतानि पिशा
 चाः सर्वे लादि ज्ञां सर्वेषाम विरोधेन ब्रह्मक

॥२५॥

॥२५॥

र्मसमारभेत॥ अथ पुरोहितिके त्रा॥ नमोः स्वरुद्र
 स्यः॥ रक्षा कृणा वरुणा कृतः॥ रक्षा कृणा यो वरुणा
 कृतः॥ रक्षा सांभा गो सि॥ रक्षा ता विष्णु चर्षणि॥ पो
 ता नो॥ पतै मंत्रै दि सु ब द्यत सिद्धा र्ज न वि कि रेत
 ततः पंच गव्ये न सर्वत्र प्रोक्षणं॥ गायत्र्या गो मंत्र
 गंधर्वा रा मिति गो मय॥ आप्याय स्येति दी री॥ द
 धि का णे इ ति दधि॥ ते जो मी त्या ध्यं॥ सर्वत्र सिं
 त॥ आपो कि ण्दे च न सर्वत्र प्रो क्षणं कर्तव्यं॥ गंध
 पुष्पा दि सिः मंडपं कुं डं च पूजयेत्॥ इति मंडप
 शुद्धिः॥ वतः कृतां जलिः स्य स्ति न इ द मंत्र पठे

ततो गृहवेद्या सर्वतो भद्रादिविरचय ॥ अथ द्वा
 र पूजा ॥ पूर्व द्वारे द्वारत्रये नमः ॥ उर्ध्वं देहल्यै नमः ॥
 अधः पुण्यं देताय नमः ॥ कल्पदीने नमः ॥ स्तनयोः
 कलशद्वये ॥ जादये नमः ॥ दास्याय नमः ॥ अथ
 पश्चिम द्वारे ॥ उर्ध्वं देहल्यै नमः ॥ अधः नन्दिने न
 मः ॥ वीज्याय नमः ॥ स्तनयोः कलशद्वये ॥ रत्नाय न
 मः ॥ त्रैलोक्ये नमः ॥ अथ उत्तरे ॥ द्वारत्रये नमः ॥ उर्ध्वं
 देहल्यै नमः ॥ अधः महाकालाय नमः ॥ नैऋति
 ने नमः ॥ स्तनयोः कलशद्वये ॥ वाय्वे नमः ॥ वे
 ष्मिने नमः ॥ इति द्वार पूजा ॥ अथ तोरण पूजा ॥ त

॥३६॥

॥३६॥

ट तोरणं ॥ अथ द्वा ॥ सुदृढनामकं ॥ सुशोभन
 नामकं वा ॥ शीखचिह्नितं तोरणं ॥ अग्निमीळेपुरो
 कितं इति मंत्रेण पूर्वोन्निधाय सुदृढ तोरणाय न
 म इति गंधादिना नाम मंत्रेण पूजयेत् ॥ गुरुब्रह्म
 स्पती तत्र न्यसेत् ॥ तत्रैकः कल्पशः स्थाप्य ॥ म०
 तस्मिन् कलशे प्रवावाहनं ॥ पूजनं च ॥ ततो दक्षिणे
 ओडुंबर तोरणं ॥ प्रदक्ष्णां ॥ सुभद्रनाम विष्णुदेवीनाम ॥
 चक्रचिह्नितं तोरणं ॥ इषे लो ॥ इति निधाय नाम मं
 त्रेण सर्ववसंस्तुत ॥ स्तुतिं समाप्त्य नतं जावाह
 यत् ॥ तत्र पूर्ववदेव कलशं स्थापयन् ॥ तत्र च
 रामावाहये मूलपञ्च ॥ ततः पश्चिमे प्रक्षालितं तोरणं ॥

ओ दु ब रं ना ॥ सु क र्म न ना म ॥ भी म ना म क ना ॥ ग दा वि
 क्ति त तो र ण ॥ अ त आ या वि वि त ये ॥ ना म्ना ए र्ज व सं
 पू ष्य ॥ सु क बु धा त वा वा ह पे त ॥ त तः पू र्व व क
 ज वा स्था प न ॥ त त्र वा क्य ति मा वा ह पे त ए न य द ॥
 त तः उ त्र के ॥ आ ज्य ह्य तो र ण ॥ पा ला त्र वा ॥ सु
 हो त्र ना म ॥ सु प्र भं ज ॥ प द्म चि क्ति त तो र ण ॥ नां ना
 दे नी वि ति नि धा प ॥ ना म्ना ए र्ज व सं पू ष्य ॥ ला म क न
 सु नी न त त्र न्य से त ॥ त तः पू र्व व क ल श स्था प
 न ॥ त त्र वि धे वा मा वा ह पे त ए न य च ॥ त तः पू
 र्व व द ॥ क ल श द्रु प ॥ प्र ति क ल र्ज म त्रा व ति ॥ २७ ॥
 ॥ २७ ॥ प श न त दि गा ज क ल श द्रु प ये स्था प ये न ज ये च ॥

त त्र क र्म दि नौ रु ति जौ ए र्ज वारे शां ति स्तु त्त न पा थ
 त ॥ ३ ॥ वि ब द्धु त चः शां ति प ठ ना स्ते उ द श्रु तः ॥ हि र ण्य व र्ण
 ह रि णा मि सा दि क र्म दः प द्म प ज्ञा सा गाय ज्ञ सा म
 वि तः ॥ अ त्रि णा त्र क्त वि प्रं द रु ति स्तु मे म र व न
 वे ति ॥ प्र ये क र्म ला ग आ दि मि द्रु ज ये त ॥ त्रि स र्वा ॥ २८
 र्ज म्भे त रा न त क्ति तं पी त कि री ट कु ड ल ध र द क्षि
 ण वा म क र स्त न आ त्प ल इ ड ध्या वा ॥ प्र धे ति स
 व मि र सि द्र सा ध्ये र शि षु तो न अ ध रा म र ना
 स वी ष्य मा नो ए र सा ग णे न र सा ध्य रं नो भे ग

वान्तमस्ते॥ भो इ इ इ हा ग क इ ह तिष्ठ॥ इ इ सा
 गं स परिवा रं सा यु धं स शक्ति कं धारं स्तुत क
 लत्रा आवा स्या॥ ज्ञातार मि इ ति ति इ प्र पि या॥
 आशुः शि शान इ ति म जे ण पी तो प ता का पी ते धु
 ज च द्रु प म पि पं च रु स्ति दं डे उ कृ ये त॥ ध्रु वा स्तु
 प च रु स्ति दी र्घाः दि ति स्त वि स्तृ ताः का पीः॥ दी
 र्घाः त्रि को णाः प त काः॥ प ता का श्र म भ मा न
 माने न पं च स ए ह स्ता वा दी र्घाः॥ ह स्ते मा न वि
 स्तृ ताः त्रि त्रा त्य गु वि स्तृ ता वा॥ ध्रु व स्तु र्धु को
 ण इ ति वि वे कः॥ प ता का ध्रु व दं डा स्त दं डा स्त॥ १२८॥
 पं च स्तृ ता वा पं च मा रान ति वे शानि यः॥ ततः इ इः

॥२८॥

सुर प ति अ षो ण व प्र रु स्ता मा न ब लः॥ रा त य ज्ञा धि पो
 द्वि त स स्तृ ता न स न मे न म श ति न ता॥ इ श य सा गा य स
 पि रि नारा य सा यु धा प स शक्ति को प प त्त मा रा ध क
 ल त्रि स म वे मा नि॥ ततः आ ज म्म आ ज्ज मं ग ली म वे
 वि क ल वा स्तु प पि ता त्र त्र पं ड र्कं अ म र्त्त व स्तु प
 पि ता॥ अ नै त रं क ग स्त रं क व जं द शि ण व म ह
 स्त द्रु प ध्रु व ति र्क मं ड लु प ज्ञा प नी त्रि न म ग्नि धा
 धा॥ पृ थ्वि स र्वा न र ह व्य वा ह मु नि प्र वी रै र भि ता
 मि नु र्धु॥ तै जो व ता वा न ग णे न सा प्र म मा ध रं शि
 क वे न म स्ते॥ भो अ ज्ज इ हा ग क इ ह ति ति स्त ग स
 परि वा रं सा यु धं स शक्ति कं धा रं स्तु त वा आ वा

स्त॥ रक्षां पताकारकैः चर्चयन् अग्निद्वयमित्युच्यते त
 तत्तत्तु नो अग्निरिति मंत्रेणाग्निं गंधादिभिः पूजयित्वा
 आगत्यः पुनरग्निकुः सर्वं देवमभ्यर्चयः ॥ धूम्र
 केशवुरजोऽयस्तस्मै नित्यं नमो नमो नमो इति नवाः ॥ सा
 गा येस्माकं ह्येता अग्नये पतमा भिभक्तुं वल्लि मम पे
 यामीति वल्लिं मम सर्वं यतु ॥ ततः आचम्य ॥ इति ऋण
 त्वा ॥ प्रतिहारं शारवचंदनादकादिपुतपूजयन्मंत्रैः
 क्लृप्तं वाद्यं यन्महापथिना ॥ नाम ननामकं दिग्गर्भत
 त्रमनयेत् ॥ ततो यजुर्वेदि नौरुचिषोऽहो निगदारे शांति
 सूक्तं जपन् ॥ मण्युपाह ॥ कालराक्षो यजुर्वेदं सेष्टु भो
 विष्णु देवतः ॥ काव्यपयस्तु विपुद्रुचिः स ममेव भ
 रति अस्मै वयं ॥ इयं ॥ जैत्रिगंधादिभिः पूजये

॥२०॥

॥२०॥

तः शांतिं तैद्वै सौम्यं चकोष्ठां ३ शांतिमेव च ॥ पठेत्
 दक्षिणद्वारे यजुर्वेदि कमुत्र सं ॥ तत्र शांतिं आहुः
 शिवा न इति ॥ नमस्तस्मै इति रोड ॥ सोमो ये नुमि
 तिसु च सौम्यं ॥ पदवा देवैरुड नमिति मंत्रैः रुक्म
 रुपं कौष्मांड ॥ ऊजो वा च तिशान्तिक ॥ ततो महीपास
 ठं धृतं देवपात्रादक्षिणनामकरदयं कृत्वा न न
 च यो पत्न ॥ अग्निसमलोचनं पमं ध्यात्वा ॥ १ ॥ इति वै
 वस्वतः धर्मराजसमीपे रचितं धर्मसूत्रं मुनिभ्यो भान
 इ ॥ शुचा मेधां शान्तिना यनपातिसखं नमस्त ॥ भो यम
 इति गच्छ इति हृतिस्मंगं विज्ञापयन्मा नो ह्य ॥ कृत्वा
 पताकां कृत्वा चर्चयन् आग्निं गंधादिभिः पूजये
 ततो यमपत्नैति मंत्रेण यमं गंधादिभिः पूजयेत् ॥

महामहापादं दंडं कर्तुं महाबलं॥ आवाहयामि प
 न्निभ्यः नृपं प्रतिगच्छतां नत्वा सागपुत्या
 क्रियमायेतं माषभक्तबलिं संप्रिया निश्चितं
 ध्याते॥ ततः आचम्य नेत्रं संपुष्पं च शिखां पवि
 त्याकुमुदुभयं च स्थापयित्वा॥ पूजयेत्॥ ततः नरा
 दं महाकायं स्वदुहस्तं महाबलं॥ नीलवस्त्रं द्वाव
 धितं पीताभरणं नखिनं निरुतिध्यात्वा॥ पश्चिदिरेव
 गणनामस्तु विनालं वेतालं पाशाचसंघः॥ ममा
 रं पाहि पिशाचनाथलोकेश्वरस्तु भगवन्मम
 मानैस्तैश्च शतैक इति ध्याति सागादिविदिधेन
 इति अवाहयानीलां पताकां नीलवर्णं च नमः सुते॥ ३०॥

य८
 ॥३५॥

इयमेतन्वाग्निनेत्रिगंधादिभिः पूजयित्वा निश्चि
 त्स्वदुहस्तं च सर्वलोकैकपावनं॥ आवाहयामि यश
 स्मिन्नृपं प्रतिगच्छतां नितिनत्वा॥ सागायेयाच
 क्रान्तिर्भूतये एतं माषभक्तबलिं संप्रिया निश्चितं
 ध्याव॥ ततः आचम्य पश्चिमद्वारे कलशद्वयं प्रतिष्ठा
 तं शाखसर्ववत्स्थापयित्वा॥ अंजनारम्य दिग्गं
 तत्र न्यस्य पूजयेत्॥ तत्र सामवेदिनौ रुचिभौ शान्ति
 स्तुतुभ्यां भूतिं न वृणुयात्॥ सामवेदस्तु विंशति
 जातैः गं शक्रदेवतैः॥ भारद्वाजस्तु विंशति
 भूमिभूतैः प्रत्येकं कृत्वा॥ अथ आमात्रिगंधा
 धेयं पूजयेत्॥ सोमवर्णं मध्वं राजेमानं
 परस्वसं हितं॥ येषु सामत

३८

॥३१॥
॥३१॥

तथा रांतिः कृपोगः पञ्चमिपेडताउघेददभिभुतान
ध्वजित्यादिनिजिणिस्वामानिस्त्ववर्णादिजातममं
उत्पत्तिरुदसेहिता॥ अत्रोराभाननिता हिमैष्टसामा
मृद्धोनदिवइत्यादिरोति॥ अत्रोध्यनिर्गित्यादिसामा
नीतकोमकारस्वपाशानमृकृयेनकिरीदिनवत
णध्यात्वा॥ एतेपादोगणवर्गैरधीनीगणनपञ्चस्य
सहास्यरातिः॥ विद्याधरद्वामरगीपमानपीहित
मस्यभगवन्तमस्त॥ भोवरुणइहागकइरुतिष्ठ
तिस्यागादिविशिष्टवरुणमावास्वस्वतापताकाध्व
चंद्रममेवरुणइयच्छेयत॥ प्राकृतसंचवरुणपाय
सापतिमीश्वरं आवाहयानिपज्ञेस्मिन्पुनपञ्चतिम
त्यतमितिनसा॥ वरुणापसागा॥ एतेमापभैकवर्तिस

॥३१॥

मर्पया नीतिवर्द्धित्या॥ ततः आचम्य॥ नाययापूर्वव
त्केशानिधापतत्रपुष्पदंतस्त्रिधा॥ नसद्वय॥ मृ
गाधिरुद्धम्रवर्णवित्रावरपुनानवरदध
जदक्षिणवामकरद्वयवाधुध्यात्वा॥ अत्रहिपरासुम
रक्षणायमृगा॥ धरुद्धः सहस्रिदसद्य॥ प्राणाधिप
काळकवसहापुष्पाणष्टभाभगवन्तमस्त॥ भोवा
योइहागकइरुतिष्ठतिस्यागादिनिजिष्टमायुमनास
प्रापताकाध्वनध्वनैवगमोयतेतिमत्रेणन्यसे
तनेवजायोइतिमायुगंधादितिस्यय॥ अत्राकाशम
हिजाश्वपक्षादृष्टिगतिदिवि॥ तस्मैष्टध्यायनगतोवा
यवहेतमानिचेतिनया॥ भाषवसागा॥ एतेमापभक्त
वर्द्धिसमर्पयामिदुतिवर्द्धित्या॥ ततः आचम्यउत्तरद्वारे
कलराद्वयप्रतिहृन्वस्थापयित्यमावन्मंहीगाजा

तत्र न्यस्य संप्रभ्य॥ अथर्ववेदि नो रू विभे उ त र द्यो र शं ति
 सूक्तं जपा थो र्गु पात॥ ब्रह्म नेत्रो अथर्व वेदो नुष्टो जा
 त इति न स्य तः॥ वैशंपायन विवेक उक्तं यित्ते मेम र्वे अथर्व
 ति प्रसक्तं ब्रह्मो र्नादे विरिति गथादि भिरुजयेत॥
 शांति सूक्तं च सौ र चत आशा कु न्क मु चं॥ वो ह्ये कं
 च महाराजा मु त्त रेणो प्य अथर्व वि त्॥ शं न ई श ग्नी ई
 या दि त्कृ प॥ ततो न र पु त वि म्म न स्तु क उ च्छ तार क
 धे र रू चि र व र ग द्वा ध र द्वा वाम भु ज द्वा पे मु कु धि त्त म
 द रं महा का पे ह रि त व णं कु वे रं ध्या त्यो॥ पथे ति य ज
 श्व र य ज र वि ध र वि न द्ये त्र ग णे न सा द्॥ स वै षि धी ॥ ३२
 भिः पि रू भिः सह व ग्द हा ण र्जो भ ग व न म स्त॥ भो
 म्मो न ई हा ग क रू ति ष्टे ति सां गा दि वि शिष्टे स्तम मा व

दां ३
 ॥ ३२ ॥

त्यह रि तो प ता कां ध्यं अथ आ स्या पथ्ये ति न्य स्य मो मे
 नु मि ति व य सो मे ति च स्वा म र्ज पिया॥ सर्व न द श
 त्र म ध्य त्वा मे रा जा ध्य व स्ति तः॥ तस्मै सो मा म द वी य
 न द श त्र प त ये न मः॥ इति न त्या सां गा दे ति॥ अथ मा प
 त मा ष भू क वे णि स म र्ज या मि इ ति ब णि द द्या ह॥ तत आ
 च म्य॥ ई हा न्यो ग त्यो॥ अथ व क्क ल शं ति ध्या य मु प्र ती कं
 दि गा धं नं ग लं च त्र न्य स्य स म्भ्य॥ ब्रह्म रू क द दि
 ण ग म ह स्त पो र्व र त्रि मु च्छ ध र त्रि न चं मु क्क व णं द
 वा नं ध्या त्यो॥ पथे ति वि श्व श्व र ना स्त्रि म्बु च्छ क्क पां क
 र्व द श ग ग णे न सा द्॥ लो के न प नो श्व र य ज सि द्वा
 ब्र ह्म ण र्जो भ ग व न म स्त॥ भो ई शान ई हा ग क रू
 ति ष्टे ति सां गा दि मु ण वि शिष्टे मा भा स्य चो प ता का स्य

वतापि॥ सर्वस्वधातास्यमिते प्रभवे विना धरतः
 सततं शिवाय नमः॥ भो ब्रह्मनिहागच्छतिष्ठति ब्रह्मा
 णसांगादिमायास्य॥ यत्किंचित्पताकां ध्यायेत्तु ब्रह्म
 भोजनमिति मंत्रेण न्यसेत्॥ ब्रह्मा जीवो ध्याति तिस्रस्य
 यः॥ पद्मपातिस्रतुष्टिर्वेदावासाः पितामहः पताका
 रश्चतुर्वक्त्रस्तस्मान्निर्गतो नम इति नमः॥ सागायस्य
 दि॥ ब्रह्मणो रतमापन्नं ब्रह्मसमर्पयामीति ब्रह्म
 ध्यात॥ अत्यनुस्मना एतन्निर्वाति मंत्रेण एतन्निर्वापयति
 मन्त्रैरमंत्रेण ध्यायन् पताकां स्वरूपं वि॥ रूपं तारामणमत्त॥ ३४॥
 ॥ ३४ ॥ ईशानपूर्वपार्श्वे यत्र ब्रह्मणो बत आचम्य मंडपमध्य
 अत्युच्चं दंडोदराहस्तदीये स्त्रिंशत्सविस्तेनामग्राध्या
 विचित्रवर्णं श्वेतवामनं किंकिष्कायुतः॥ ईदं स्य दंडः

इति मंत्रेणासंस्थाप्य ब्रह्मणो ज्ञानतित्ति चतत्रैव ब्रह्म
 जनेकां धीं ततो मंडपे शांतां भेषु सर्वेष्वेतानम इति
 गंधपुष्पादिभिर्वृतः॥ केचित्तु प्रत्येकं स्तूपं देवता ईशा
 नादिकृतेण पूजयित्वाहुः॥ अतः नैशु पुक्तिन रेभ्या
 नमः॥ एष्टपन्ने गेभ्यो नमः॥ इति पूजयेत्॥ ततः पूर्वस्यां
 दिशि किंचिद्भूमिमुपलिप्य तत्रोपविश्य॥ त्रैलोक्ये
 निस्तानि स्मृतिवरा धी चराणि च॥ ब्रह्मा विस्तु वि
 त्तस्या ईश्वर्यो कुर्वन्तु तानि मे॥ देवदानवगंधर्वापद्मा
 इत्यस्येनगाः॥ स्वर्गो मृत्यो गावो देवमातर एव च म
 र्तिमा धरे रदं प्रकुर्वन्ति मुदा निताः॥ ब्रह्मा विस्तु
 इदं मे देवत्रयाणां गणैः सह॥ रक्षन्तु मंडपं सर्वं प्रभुतर

113411

11344

पुजयेत्

पुजेयेन्

इन्द्र देव च विनयागत भैरव च। वेदितव्यं प्रयत्नेन ब्रह्मा
 णश्च विद्यापतः॥ अविदत्ता तु यः कुपीषुर्भनेन प्रयत्न
 था॥ इति समतर्जनीयं निरस्य चाल्पकं सवत् प्रपन्न
 म्यजमानः प्रविः परमात्मा देवता॥ देवी गायत्रि कंदः॥
 व्याहृती नोक्रमेण भवदक्षिण भवद्विषयः गायत्रि कंदः॥
 आदि वासुदेव च देवता देवी गायत्रि देवी उल्लिख्य देव
 उल्लिख्य कंदो सिद्धयोद्यानात्ते विनिर्माणः॥ कौत्स
 तन्नाममात्रानप्यावाहने आहुः॥ नत्र गृहपीठस्य
 नध्यं बहु लक्ष्म्यां गुल्फे मंडले प्राप्नुयस्व परत
 पुण्यादने स्थापयेत्॥ आलक्ष्म्येनेति हिरण्य रूपत
 विः त्रिपुण्ड्रकंदः सविता देवता स्यात्पोवाहने विनि

॥३७॥

॥३७॥

आ ३
 योगः॥ आलक्ष्म्येन रभसा॥ अक्षुभं पुनः सः क किं
 गदराक्ष्मका रभसपसगात्रस्य मंडला गच्छति
 छत्या वा ह्य स्थापयेत्॥ ततः देवयेन तुरस्मि चतुर्वि
 शां गुल्फे मंडले प्रत्यक्षं स्वसामं खत पुण्यादने
 कृमं देवा इति गौतमरुविः भगती कंदः सामा देव
 ता सोमा वाहने विनयागः॥ इमं देवा आयापय
 त्वा॥ अक्षुभं स्तनः स्वपमुनाती रोद्धुं आत्रेयस्य
 गात्रस्यामंडला गच्छत्यावाह इति छत्रि स्थापयेत्॥
 ततो दक्षिणे च गुल्फे मंडले दक्षिणाभिमुखं भो
 रक्षुपुष्पसंतेः अक्षिस्त्रि विविस्वा देवतः गाय
 त्री कंदः भान्ति देवता अंगारकावाहने विनयागः

राहः स पुण्या इतैः कया न इति वामदेवरविः गा प
 ओं च दः इ इव ता रा हा ना ह ले विनियोगः ॥ ३० ॥
 नः ॥ ३० ॥ सुभुवः स्वराह ना न ग रा ह व पे ह न स गा न रा
 हा रा ग क सा बा ह इ ह तिष्ठ तिस्था पयेत ततो वाप ये
 ध्वजा कारे षडं क दक्षिणा भिमुखं केते पु म्पुण्या स
 तेः केतु कृष्ण तिनिमधुक दास विः गा य श्री कृ दः अग्नि दे
 यता के ना हा तिनिमधु ॥ ३० ॥ केतु कृष्ण नः ॥ ३० ॥ सः सः
 अत वै दि स मुद्र व भे नि नि स गा न ग न के ता रा हा ग क सा
 बा ह इ ह तिष्ठ तिस्था पयेत केतु ना बा ह ले पि स जी दा वे क द
 वा य इ ह तिष्ठ तिस्था पयेत केतु ना बा ह ले पि स जी दा वे क द
 वता य मे वे स क न न न न स भ ने ॥ ३० ॥ प यो न कु सु म त इ का
 गा व प भा ला नो प पे नेः कु सु म त इ काः स्था पयेत ॥ ३० ॥
 देवताः ॥ अंब क तिनिमधु कृ विः अनुष्ठु दः स हा देव
 ना इ ख र स्था प ने विनियोगः इ ख र इ हा ग क या ह इ ह

॥ ३० ॥

॥ ३० ॥

इ इ

तिष्ठ तिस्व र स्य द क्षिणा पा र्श्वे स्था पयेत श्री श्वे त नि ना रा य
 ण र विः त्रिष्टु दः ना रा प ना दे व ता उ मा स्था प ने विनियोगः ॥
 श्री श्वे त नि ना दे व ताः ॥ ३० ॥ सुभुवः स्वराह ना न ग रा ह व पे ह न स गा न रा
 उ मा स्था प ने स्य द क्षिणा पा र्श्वे उ मा स्था प येत ॥ प द ऊ द इ ति भा
 ग व ज म द ति हा र्प त मा र व यः त्रिष्टु दः अ मा दे व ता
 र क दा ना ह ले विनियोगः ॥ प द ऊ दः ॥ ३० ॥ सुभुवः स्वः स्तिष्ठ
 हा ग क ह तिष्ठ त ना म स्य द क्षिणा पा र्श्वे स्था प येत ॥ प द
 विस्तु ति नि म धा ति धि र विः गा य श्री कृ दः वि स्तु द न ता वि स्तु त
 ना ह ले विनियोगः ॥ इ इ वि स्तुः ॥ ३० ॥ सुभुवः स्वः वि स्ता रि
 हा ग क ह तिष्ठ ति बु ध स्य द क्षिणा पा र्श्वे वि स्तु स्था प येत ॥
 ब्र ह्म ना न न ति वि निया गः ॥ ३० ॥ सुभुवः स्वः वि स्ता रि
 ना हा ना ह ले विनियोगः ॥ ३० ॥ सुभुवः स्वः वि स्ता रि
 सुवः स्वः अ स न्द हा ग क ह तिष्ठ ति बु ध स्य तेः द क्षिणा पा

॥५०॥

Indira Gandhi National
Centre for the Arts

॥५॥

५॥

उधा अस्मै तिगहोदये शि ओका रोस्वापयेत॥ पा
 वाकरोतिनेकेदशिणे अश्विनोत्थापयेत॥ यदा वि
 नापको दीन्ये चउतरतपपस्थापयेत॥ अथगत
 तं सुपणोसीति प्रजापतिरुषिः॥ चतुर्वसुना रुषी
 कुं॥ गरुत्माने च ता गरु मरुनाह ने विनिषेगः॥
 सुपणो सिगरुमान॥ पत॥ सोमधनिशरीरस्ते वा
 रुनपरमेन॥ विषपायुरुगे नित्यमृतः॥ शान्तिप्रपद्य
 मे॥ इति मंत्रेण प्राच्यां वेद्यां स्थापयेत॥ उत्तरे तु प्रा
 धिपतिगस्तोष्यति वैके आवाहयेदिति वदेति॥ नमि॥ ॥२१॥
 ॥२॥ देवता॥ अ० न हिस्यः॥ दैत्राधिपते हाग यत्नतिष्ठ

त्रिदेवाधिपतिं वास्तोष्यत इति न सिष्टरुषिः विष्णु
 पुं॥ वास्तोष्यति देवता॥ वास्तोष्यते प्रतिभानिष्ठ
 स्मान्मावेवाधनमी बोधनानः॥ यत्नं महे प्र ति
 त्तो धुषस्यवानो नवदिपदेशं चतुष्यद॥ वास्तोष्य
 तहागं कुरुतिष्ठेति वास्तोष्यति ततः ईशदिलोकया
 ज्ञानावाहयेत॥ शेषमाचारान्॥ तत्र मंत्रः॥ ज्ञाता
 रमित्यस्य गगैकविः विष्णुपुं॥ ईशदेवता ईशवाह
 ने विनिषेगः॥ ज्ञातारत्तिद्रु॥ ईशहागं यादिपच
 वेत॥ एवमुत्तरत्र॥ एतो अग्ने इत्यस्य हिरण्यस्तप
 त्रिषिः विष्णुपुं॥ अग्निदेवता अग्नि आवाहने विनिषेगः॥
 अ० एतो अग्ने॥ अ० तत्तु वः स्वः अग्निस्थापयेत॥

सुगंनुपंभानियस्यप्रभापतिरविःत्रिष्टुष्टुदःपमोदेव
 ता॥ॐ सुगंनुपंभोअदिनीनेपहिज्योतिष्प्रभोअप
 रभनभापु॥अपैमसूररतंमआगादेवस्यतोना
 अन्नयैकपातु॥ॐ ननुवःस्यःपमोस्थाप॥असु
 न्वेतप्रित्यस्यविमस्याने॥विःत्रिष्टुष्टुदःनिरुति
 देवता॥असुन्वत॥ॐ ननुवःस्यःनिरुतिस्थापयत॥
 त्सायानिनिमुनःवापसुविःत्रिष्टुष्टुदःवरुणादे
 वता॥ॐ ननुवःस्यःवरुणस्थापयत॥आनानियुति
 तिस्यस्यवकीष्टुविःत्रिष्टुष्टुदःवायुदेवता॥ॐ न
 नुवःस्यःवायुस्थापयत॥वय० सोमस्यस्यव
 तविःत्रिष्टुष्टुदःसोमोदेवता॥ॐ वय० सोमः॥ॐ

॥५३॥

॥५३॥

ननुवःस्यःसोम॥तमीशानमितिगोतमरविः
 गतीष्टुदःरिशानोदेवता॥ॐ नमीशाने॥ॐ ननुवः
 स्यःईशानस्थापयत॥ततःरवःस्यःस्यःस्थापयतना
 ममेवेण॥सोमस्यादेववासुकि॥सोमस्यादेवतस्य
 सुधम्यादेवककोटक॥वहस्पतेरुपपम॥सुको
 तरेमहापद्मः॥तानेःपश्चिमैरापाळ॥राहःपुनः
 बळ॥केतोःपुनःकुळिक॥वतोवह्निः॥पुनः
 इतःअश्विन्यादिसप्तनक्षत्राणि॥विष्णुः॥आदिसप्त
 योगाः॥वववाळवकरण॥सप्तदीपानि॥तदेव
 दक्षिणे॥पुष्यादिसप्तनक्षत्राणि॥अथ्यादिसप्त
 गाः॥कोळवह्निळकरण॥सप्तसागराः॥यजुर्वेद
 अथपश्चिम॥स्वाध्यादिसप्तनक्षत्राणि॥वज्रोदिस

स्व ६

प्रयोगाः गरवणिजकरणे। सप्रयातालोनि। सामवेद
 खडवे। अभिरासप्रतदत्राणि। साध्यादिपदयोः
 विष्टिकरणे। भूराधाः सप्रलाकाः। अधर्ववेदश्च।
 वायवे ध्रुवसप्रकृषी। खडवे यथावकाशे। गंगादि
 सप्तसरितः। सप्तकुलोचलोः। अष्टोत्तस्रस्यः। द्वाद
 शदिशाः। पकादशरुद्राः। एकौनपत्नीश्वरः।
 शोडशमातरः। षडुतवः। द्वादशमासाः। द्व्ययने
 पंचदशतिथयः। षष्ठिसंवत्सराः। सुयणाः। नामाः
 सप्तः। पद्माः। गंधर्वाः। विद्याधराः। अस्त्राः। रक्षा
 सिंहरुतिमनुष्याः। इत्येते स्थाप्याः। मनोभूतिः। पृष
 विप्रतिष्ठेति प्रतिष्ठाविधायकपदं तत्राक्षरं ह
 व्यानेमसपुत्राणां पद्मासनः पद्मकरः पद्मगर्भः

ता३

१५५॥

॥५५॥

खड्ग

समष्टतिः। सप्तश्वरजस्तुष्टिभुजः स्यात्सदारविः
 स्थितः। यथावरधरः। शैलप्रवर्गधरः। चतुर्भुजः
 नशगर्भधरः। स्याद्रासुतः॥ पीतपीतौवरधरः
 कर्णकोरसामष्टतिः॥ खड्गचर्मगदपाणि सिंह स्था
 नरदाबुधः॥ देवदेसगुरुतदस्य तस्यैव चतुर्भुजः
 देडितोवरदोः। कामोत्साहस्य प्रकमंडलुः॥ इन्द्रो
 ष्कतिः। मल्लीवरैर्गृध्रनाहनः। नीलसिंहासनस्थः
 शराक्षरत्रयशस्यते॥ प्रसादिनाहनः। सर्वगदिना
 विष्णुनाहनः॥ गृध्रासनगतानि। केतवः। सुवैर
 प्रदः॥ सर्वैकित्तिनः। कामोत्साहलोकहित
 वहाः॥ अंगुलिप्रोक्तिगः। सर्वशतमष्टोत्तरसदा
 बाणधोणासनधरः। कर्तव्योर्कमुतः। सदा॥ नरात्मवद
 नः। खड्गचर्ममूलावरप्रदः॥ ५

नतः शोडशोपचरैः पुजा॥ अष्टाष्टनेत्यादिपठित
 स्तुत्योपनमः आनातिनेस्तुत्यो आसनेस्तुत्यो पादस्तु
 त्यो पप्रयवःस्तुत्यो इदमाचमनीयस्तु इदस्तानं॥
 स्तुपुनराचमनीयस्तु इदं वस्त्रास्तु इदमनुलेपनीयं
 पतानिपुष्यानिस्तु पप्रयवःस्तु पप्रयवःस्तुत्यो
 पप्रयवैस्तुत्या आचमनेस्तुत्यो करौस्तुत्यो नस्तुत्यो
 व्योमस्तु दक्षिणास्तुत्यो राजनस्तुत्यो मंत्रपुष्यास्तुत्यो मापनम
 इत्यादिचतुर्थीनमोतेन नाम संज्ञेयमयम्॥ इत्य
 त्येवाती॥ आवाहितस्तुत्यो दिदेवतास्तुत्यो तम इति मंत्रे
 णवासर्जनं नृपतिस्तुत्यो दीनो गृहातोत्यस्य वज्रो नि
 कुसुमाति अनुलेपना निसुगंधीनि॥ पंचोभ्यश्च मित
 सुगंधवस्त्रानुलेपनानि दातव्यानि॥ धूपमसुरनि

॥५५॥

५५॥

छिद्रं॥ स्वर्गं चोत्तमः॥ मितः प्रभृति आहोमस
 मातेर्गंधकुसुमादिसिद्धिजनकायाः प्रयत्नं वेद्यपति
 नित्यत्र वज्रोत्तमनेकलपुष्यमुत्तमवितानकेद्येय
 दफळपुष्यशोभितस्तुत्यो दिदेवतास्तुत्यो तम इति म
 नोग्रहवेदिसमीपं भूतैः प्रसीदितवितमं जानुदीप्त
 पूजितं देवतास्तुत्यो विद्वानेतद्यथा॥ आचमने
 तिपठितस्तुत्यो पप्रयवःस्तुत्यो दनवलिः॥ तामा पद्य
 तपायसंबलिः॥ कुभाय मसुरानेवलिः॥ बुधाय
 नोदनेवलिः॥ हस्त्यतयेदध्योनेदवलिः॥ सु
 क्रापद्यतोदनेवलिः॥ राहवे अजामासस्तुत्यो
 पसंबलिः॥ केतुभ्यः॥ चित्रोदनेवलिः॥ अनेभ्यः पु

यस्य च त्रिः ततः सर्वेभ्योऽपि सङ्ख्याणि नवग्रहेभ्यो न
 वृत्तिरिष्टा गुडबल्लिराने अणवादिचतुर्भ्यो न मोतेत
 नाममात्रेणेव कुपीयात तो गत इज्ञानभागे अत्रण
 कल्लुवाकु रास्य दपत पुष्य माळा चंदने च चित्तं मही
 धारिण्यादिभूवेव कल्लुवाकु रास्य पपेन तस्मिन् कल्ल
 शेतलाया मिति वरुणमावाह्य नयेत तस्मिन् कल्ल
 ल्लवागगावाह्य नयेत सप्तम्या इति ततः कल्लवाभिमे
 वणं कुपीयात ततः कल्लवा प्रार्थना देवदानवसेना ॥४६॥
 देवतत्रयकं आभिर्गन्तुं दनया भ्रष्टिणुपीयात तत्र उ
 वापः अग्नेः पश्चादपवे संप्रणानायम्य देवाकालो
 स्थसो अस्मिन्नलक्षणे माव्यकमेति विवेच्येण ज

५४६॥

लज्जोगमने उद्वरेण यात्रा सादनी हे पवित्रेतां म
 म इआभ्यमालोपालाशादिसन्निधौ प्राजावधौ
 मेलमिद्वनमे आभ्यभागे दर्शय पात्रे दक्षिणा त
 अत्र अष्टमुष्टितवेत किं निव किं निदध्यातु पुष्यक
 पुष्यकालितु चया रिष्टेण शत्रेन उच्यते अला
 पुरशातारपरीक्षितेना पुरा नैकत्वा नान्यप
 दायी न हं क विषे अथ देवताभिधानं प्रजा
 पति इन्द्र अग्नि सोमं आप्येन अत्र प्रधानं
 आदित्यं सोमं सोमं बुधं बृहस्पतिं शुक्रं वा
 निं राहुं केतू नू इति गणना इत्यं उमा स्मद

विष्णुब्रह्माण्डसंज्ञकमन्त्राच्चित्रगुणैश्चयुधिदेव
 ताः। अमि अपः चराणवित्तु इन्द्राणी प्रजा
 पतिस्पर्कान् ब्रह्माणमिति प्रयदिदेवताः। विना
 पकी। दुर्गा नमो। अकारो भवि नो इति पंचलोक
 पाठोऽगस्त्येन अमुकसंख्यात्तरकोत्पमि
 धिः एकैकं वाप्यायुः सायुसापकेन च वायुसा
 तिलाप्यापकं न्यिद्रयेण दृष्टा कृतिभिः। अ
 ग्निं वायुं स्वर्गं अग्निं वरुणं आर्द्रं वरुणं अ
 ग्निं वरुणं सवितारं निक्षु विष्णुं नन्दवान्मरुतः
 ॥५०॥ ॥४७॥
 ॥५०॥ ॥४७॥
 ततः ब्रह्मवर्षणाद्याचारान्ते विरोधः॥

प्रोक्षणा नंतरं आयुर्निर्णीयः॥ ततः क्रमेण च
 पस्विंशः स्थालिचक्रप्रपयेत्। पद्मानवगणान्
 तपस्व्यान्॥ इतरदवान्मन्त्रैस्तिष्ठान्मः॥ एकै
 वरासवाध्याः ततः आधारात्तमासु वैयजमानेन
 ॥५०॥ ॥४७॥
 ॥५०॥ ॥४७॥
 इत्यस्यागः कौसिचं ब्रह्म कदकं यथा काले प्रसा
 दित्वा गन्धकं तैम शक्यताम्। पूर्वमेव तामसा
 यं देवताममनसा व्यात्वा॥ इदं तामसं ययथ
 देवतमस्तु नमो मेत्येव रूपः कोर्वः॥ अथाग्नियं
 ज्ञेयं चारादिकिं संप्रप्य ब्रह्मन्वारं च आवा
 र्यः॥ आधारावाप्यभागां चैव कुर्यात्। ततः स्तौतुं
 देवेभ्यः प्रादशमात्राभ्यंगायकं कीदृशं

संख्या च तस्यैव सावधानैः कार्योपायैश्च उपविशन्नाति
 तिदिनं होमाद्यतपोषधनपुण्यादिभिर्देवताः पूजयेत्
 ततः सुखं स्वर्गं च प्राप्तुं सद्यो संयत्नं कर्तव्यं अति नयेत्
 मन्त्रेण च दत्तादिभिः अग्निं पूजयेत् अग्नये गद्यादिभिः
 हिरेन दद्यात् ततः सुखं च देवतां च पूजयेत् ततः
 उन्नते होमस्युगपद्विधानं कर्तव्यं अग्नये स्यात् तिस्रि
 ष्ठ रुद्राः ॥ १ ॥ रुद्रादि महत्याहूतीनां प्रभापतिरग्निः क्रमे
 ण गामस्युद्धिक्तं अनेह उद्धृष्टं वासि अग्निना मुस्यते देवताः
 त्यनो अग्निमत्यन्ता अग्निमयाश्चाग्नेये तं गतं नितं मन्त्र
 णां गामदेव रुषिः त्रिष्टुप् दः अग्निं नरो देवतं प्रथमं
 पोष्टुती पस्याग्निं देवतां चतुर्थं स्ववसुणः सविता नि
 रुः विश्वे देवता मरुतः स्वका इवताः उद्धृतं मग्निं
 उन्नः शेष रुषिः त्रिष्टुप् दः वसुणा देवता सर्वेषां प्रा

॥ १० ॥

॥ १० ॥

यश्चित्तो मे विनियोगः ॥ ३ ॥ स्यात्ता इदं मन्त्रेण ममा ३० भु
 वः स्यात्ता इदं यजेन ममा ३० स्वः स्यात्ता इदं स्वीयेन ममा ३०
 त्यनो अग्ने ॥ इदं मग्निं वरुणा स्वीयेन ममा ३० मयं नो अग्ने ॥ इ
 दं मग्निं वरुणा स्वीयेन ममा ३० अयाश्च नृस्य नक्षत्रास्ति स चानि यममा
 अस्मि अया नो यने वरुणस्य नो यने अयाश्च नृस्य नक्षत्रास्ति स चानि यममा
 ३० यत उत वरुणस्य नृस्य नक्षत्रास्ति स चानि यममा ३० यत उत वरुणस्य नृस्य नक्षत्रास्ति स चानि यममा
 सविता नो विष्णु विश्वमु चतु मरुतः स्युः स्यात्ता ॥ इदं वरुणा यजे
 न्नित्रै विष्णवे विश्वे देवस्य मरुतः स्युः स्यात्ता ॥ इदं वरुणा यजे
 न्नुत ममा इदं मन्त्रेण वरुणा दद्यात्ता दितं च न मता ३० प्रभापतं यस्या
 ता इदं प्रजापतयेन ममा ३० अथ बलिं दानं तद्यथा आग्न्या यत न
 त्स्य स मता दितुं विदितुं च मते दियमाष भक्तं बलिं दित्वा ले
 ३० दद्यात् त्राता रमि स्य स्य गीरुषिः त्रिष्टुप् दः इमो देवता
 इदं प्रा सार्धं बलिं दानं विनियोगः ॥ त्राता रमि दं इमापतां प्रा
 य मपत्तां नापत्ता पुधा य मदा किं का पपव सदीप माष भक्तं

बलि नमः॥ भो इन्द्र दिवां रक्ष बलिं॥ अमम सकृद्विष्य आ
 पुः कर्तव्येन कर्तव्यं॥ इति पुण्यादृतं॥ निसर्गदिने मुमुक्षुनेत॥ ततः आगत
 यत्पुनो अने इयस्य हिरण्यमपकृषिः त्रिष्टुब्धः॥ अ
 ग्निदेवता अग्निप्रियं बलिदाने विनियोगः॥ अने
 अग्ने अगतये सांगायेत्यादि॥ भो अग्नि अगतपीदिसो॥
 पमापसांगिरस्यस्य प्रजापतिरुषिः त्रिष्टुब्धः॥ ममोद
 वतापमप्राप्तं बलिदाने विनियोगः॥ यमापसांगिरस्य
 पमापसांगयेत्यादि॥ भो यमपदक्षिणदिशोरक्ष बलिं॥
 ततो नैरुतः असुन्वतमियस्य विवस्यानमरुषिः त्रिष्टुब्धः॥
 निरुतिदेवतानि रूतिप्रीत्यर्थं बलिदाने विनियोगः॥ अ
 सुन्वताभे नैरुतये सांगायेत्यादि॥ भो नैरुतैरुतिदि॥ ॥५०॥
 शां रक्ष बलिं॥ ततः पप्रिये तत्त्वापानि मुनेः सोप

॥५०॥

रुषिः त्रिष्टुब्धः वरुणादेवता वरुणप्रीत्यर्थं बलिदाने वि
 नियोगः॥ ३०॥ तत्त्वापानि वरुणायेत्यादि॥ भो वरुणप्रीतीति
 वारुणं॥ ततो वायव्ये आनो निपुडिरियस्य वशिष्ठरुषिः
 त्रिष्टुब्धः वरुणादेवता वायुप्रीत्यर्थं बलिदाने विनियोगः॥
 ३०॥ आनो निपुडिः॥ वायवे सांगायेत्यादि॥ भो वायो वायवीति
 वारुणं बलिं॥ ततः उर्वरे वयं सोम इत्यस्य बधुरुषिः
 गापत्रीकृदः सोमादेवता सोमप्रीत्यर्थं बलिदाने विनियोगः॥
 वयं सोम सोमाय सांगायेत्यादि॥ भो सोम उदी जादि शा
 रक्ष बलिं॥ ततः ईशान्ये तमीशानानिमस्य मेतमरुषिः भगती
 कृदः ईशानोदेवता ईशानप्रीत्यर्थं बलिदाने विनियोगः॥
 तमीशान ईशानाय सांगायेत्यादि॥ भो ईशान ईशानीति शां
 ततः ईशानसर्वयोमिष्यो अस्मेरु इत्यस्य प्रगाथरुषिः त्रिष्टु
 ब्धः॥ अमादेवता अतप्रीत्यर्थं बलिदाने विनियोगः॥

अस्मत्तत्रा॥ ब्रह्मणमागापय्यादि॥ भावमनुउ॥ वैदिकीरदवकि॥
 ततः पश्चिमेने नीलोपमे॥ स्यान्नाष्ट विवी॥ अतः तावसंगावया॥
 अतः तत्र अष्टादिशारदवकि॥ ततः सप्तमे घामवता
 बळपः दया॥ तत्र अष्टादिशारदवकि॥ ततः सप्तमे घामवता
 सविले प्रीत्यर्थं बळपाने विनियोगः॥ अतः सप्तमे घामवता
 पसंगावयस्यपरिवागपय्यादि॥ अतः सप्तमे घामवता
 देवतासहितामरुदसदीपमापयन्तु बळि समवेयासिदितुष्य
 दतजलनिपत॥ भावमनुउ॥ वैदिकीरदवकि॥ ततः सप्तमे घामवता
 आयुः कृतोदमकतोशातिकतोपुष्टिकतोतुष्टिकतोवदो
 भवततावेघामेय॥ आप्यायस्य॥ ततः सप्तमे घामवता
 मोदवतामासप्रीत्यर्थं बळिदाने विनियोगः॥ आप्यायस्य॥
 मायअंबाअधिदेवताआपः प्रयधिदेवतामनतेदक्षिणा अति
 न्दितिविरुपाअरुतिगापत्री कृदः अतिदेवता अंगारकप्री ॥५१॥
 मधुबालिदाने विनियोगः॥ अतः सप्तमे घामवता

॥५१॥

रुपाधिदेवताप्रसधिदेवतासहितायइमं॥ ततः इशान्या॥ उदुध
 स्थितिपरमष्टिरुषिः त्राष्टु कृदः॥ अतिदेवता बुधप्रीत्यर्थं बळि
 दाने विनियोगः॥ उदुधस्य॥ भावमनुउ॥ वैदिकीरदवकि॥ ततः सप्तमे घामवता
 देवतासहितायइमं॥ उदुधस्य॥ भावमनुउ॥ वैदिकीरदवकि॥ ततः सप्तमे घामवता
 कृदः॥ आप्यायस्य॥ ततः सप्तमे घामवता
 स्यते॥ सप्तमे घामवता अतिदेवताप्रसधिदेवतासहिता
 यइमं॥ अनायसिद्धता॥ भावमनुउ॥ वैदिकीरदवकि॥ ततः सप्तमे घामवता
 धिदेवता प्रसाधदेवतासहितायइमं॥ ततः सप्तमे घामवता
 वामदेवरुषिगायत्री कृदः॥ इन्द्रादेवतासहितायइमं॥
 कृपातः राहुवेकाक्षस्य॥ अतिदेवताप्रसधिदेवतासहिता
 तायइमं॥ ततोवायव्यकेतुं कृप्यन्ति तिनधुकृदः अति
 देवताकेतुप्रायर्थं बळिदाने विनियोगः॥ केतुं कृप्यन्ताके

बवे चित्र गुप्त ब्रह्मरुपाधि देवता प्रयच्छि देवता संहिता
 पश्यमाष्य० अथ वेद्यत्रय तो गणपत्यादि यत्र कस्य गणा
 नोत्येति प्रभापतिरुषिः अनुष्टुप्दः गणपतिदेवता ग
 णपतिप्रीत्यर्थं बलि० गणा नोत्या गणपतेयं सागाय० अ
 वेद्यं बिक इति प्रभापतिरुषिः अनुष्टुप्दः अथा देवता दुर्गा
 प्रीत्यर्थं बलि० अथ मंत्रिकं दुर्गायै सागाय० आनो नित्युद्दि
 तिवसिष्ठरुषिः त्रिष्टुप्दः वायुदेवता वायुप्रयत्नं आनो
 नित्युद्दिः नायने सागा० उ० अथ अस्मिन् अस्मिन् रुषिः उल्लिख्यदः
 सितिरादयो देवताः आकाशप्रयत्नं उ० अथ आका
 शप्रयत्नमाष्य० पावाकरो तिमिद्यातिथिरुषिः गायत्रीकृदः अ
 ध्विनो देवता अथ आसुभं पावाकरो० अथ आसुभं
 स्यादमं० सुपणोसीति प्रभापतिरुषिः आहतिष्टुदः गस

॥५२॥

॥५१॥

आने वता गकड प्रीत्यर्थं सुपणो सिंगरुमात्र गतमेतं सागा
 यस्या० इमे० ततो वास्तोष्यते तिवष्टरुषिः त्रिष्टुप्दः वास्तोष्यति दे
 वता वास्तोष्यति प्रयत्नं० अथ वास्तोष्यते प्रतिधानी स्यात्
 र्वानेना अलमीना भवानः पत्ये मह प्रतितना उपस्येना
 अथ दिपद शंजतुः पद० वास्तोष्यते सा० ततो मन्त्रं बलिं कु
 मादिरक्तपुष्पादिपुतं सदीपं स रविणंदं चित्तं मयं स्रजं
 मय द्याताने हिम्यतां मिसम्यविद्या मित्ररुषिः त्रिष्टुप्दः वया
 रो देवता द्ये जपाल प्रीत्यर्थं अ० अथ हिम्यतां अथ जपाले
 स्तं धर्मगो बलं स्तं प्रतमिनां चरसं देवा किनी शांतिं वेत
 ता लोदिपी जारा पश्यमे बलिं स्रमपे पाणि० अथो द्ये जपाले
 इमे बलिं स्रमं स्रमं स्रमं स्रमं स्रमं स्रमं स्रमं स्रमं स्रमं स्रमं
 तिकती श्रमं स्रमं स्रमं स्रमं स्रमं स्रमं स्रमं स्रमं स्रमं स्रमं
 तारं स्रमं स्रमं स्रमं स्रमं स्रमं स्रमं स्रमं स्रमं स्रमं स्रमं
 तः प्रदोळितपणीपादः आनं म्यदवाका लो स्रमं स्रमं स्रमं

॥५३॥

द्युहो मस्य संपूर्णतामिदं न प्रणीतं ति होममहं करिष्ये इति स न
 त्यस्य निजतुहोति त्वोद शायति तं गृहीत्वा ज्यो आचार्योऽसुवत्त्र
 लाति के लोचनं च दनमाळादिपुतत उपरि निधाप आचार्यो न्वार
 ध्यं यथामाने पुत्रयात तत्र मंत्राः सु क्रुष्ये तिस्रः सुबुवाकस्य त्र
 जोपतिरविः सु क्रुष्ये तिस्रः सुतः कृदः इ इ इ न न पिद न
 योः गायत्री कृदः अ तस्य यस्य इ इ इ कृदः इ इ इ दोह्यस्य ध
 गती कृदः स्य न ना श्रुति गाय अग्नि गनु पु कृदः सिसु र देवी रिस
 स्य न गती कृदः सर्वेषां मस्तु स्याद् व्या देवताः प्रणीतं ति होम वि नि
 रोगा अनेनानाक न प्रणीतं तिः मंत्रात्रैः समु ज्ञेयमा त्र च हो
 त्राः अमृता दुर्मिः मृदो न दिव इत्यस्य भारद्वाज गौतम त्रिष्टुभ
 दः अग्नि ई च ता प्रणीतं ति होम विनियोगः मृदो न दिवः ॥ ५५३ ॥
 पुनस्त्येति रविः त्रिष्टुभ कृदः अग्नि देवता प्रणीतं ति होम वि
 न न स्या प्रणीतं ति होम विनियोगः अ नुष्टुभ कृदः इ इ देवता

प्रणीतं ति होम विनियोगः प्रणीतं ति होम विनियोगः अग्नि देवता प्रणीतं ति होम विनियोगः
 सप्तमः त्रिष्टुभ कृदः अग्नि ई च ता प्रणीतं ति होम विनियोगः सप्तमः धामत स्यात्तत्ता रणा
 ग्निो ह्ये पतु पदसु नय वे श्या नरी यव सु र द्रा ड म शत कृत्तव अ ड्य
 अनेन मति योगः कृष्येति व तो म स्या ज्ञा त त्रा प के मः व क्रु पति
 स्ते भद्र मे वि ध्येता आदु वरी स र्वी कौट राणा इ प्रमणा प्रमो स्त्वे च
 सरी ग्नि धामत उपरि ह्य तस्य णं कं सं पन सा त्रु कि रै स त
 त पार पो ज्य मु च वे स्था पयेत् अ उक्त परिव सौ म्नि रा पातयेत् ॥
 तत्र व सो द्रा राया मंत्राः च मका नुवाकः समास्तुति म नुचः
 मंत्रा तरा ण्य पि श्रा व पे तस्य क माग्नि प ले स्म र्त्तौ ड म द र्भ म हा
 चे श्या न र चै न न ह साम न पाव येत् समा स्ते स्या ग्नि प वि स्ता नु क
 मिति य इ नः नै स्ते न त म स इ द्रा ध्या यः शैवः आप्या प स्य नै द र्भ
 महा नै श्या न र न स म हा वै श्या न रा र व आ र ण्य क ष ष त्र पाठ के
 पठितं साम द्र यं षे साम द्र ति मृदो न दि व इ स स्या त्चि
 गी य मा नै स्य म आ चार यो स ॥

वैष्णवरं वसोर्द्धोरां च ब्राह्मणं पठेत् । इदमग्नये नमः मेति
 त्यागः । एवं कर्त्तव्यं विद्यायां यथाशास्त्रं स्वस्वप्रशान्तिदिक
 मेकोषं स्वमायमदानायेः । मस्त्ववप्राज्ञानं यवित्राभ्यां मार्जनं य
 वित्रमतिपतिः । प्रणिता विमोक्तः प्रेक्षणं अनङ्गान् प्रणयजद
 क्षिणा । श्रयः संपाद्यते न च अभिशोके । विस्मयेन अभिषेक
 पत्नी वामतः । ओजो यो दयः । ग्रहं वेदिस्थं कळशोदके न
 दुर्वोपचयकुडवं प्रादुर्भव उपविष्टं यजमानं मन्त्रिभिः श्रेष्ठैः
 श्रेष्ठैश्चैकस्वमयेगीते जायते । आषाढा । जातारनिर्देशः । इमं
 मे वरुणाभरणं पतेत् । इदमापः । मस्त्ववप्राज्ञानं पुनर्नुमा । आप्यापस्य
 पचनं यः शिशोमं देवस्य । योऽस्मै मस्य । योऽस्मै मस्य । योऽस्मै मस्य ।
 तिष्ठामि । योऽस्मै मस्य । योऽस्मै मस्य । योऽस्मै मस्य । योऽस्मै मस्य ।
 जादित्योऽस्मै मस्य । योऽस्मै मस्य । योऽस्मै मस्य । योऽस्मै मस्य ।
 दहते नरविः । शोकिणी शंसुधा मस्तः । सुधागोत्रं सुधागो

॥५६॥

५५॥
२००॥

नः । विषमस्तानसंस्तवापीडां दहते नरविः । शोकिणी शंसुधा मस्तः ।
 ते जाजगता भयं त्यजन्ति । छिन्दुं दित्वा च पीडां दहते नरविः ।
 उयात्तु सा भगता च दपुत्रो मस्तः । मस्तः । मस्तः । मस्तः । मस्तः ।
 विन्पीडां दहते नरविः । शोकिणी शंसुधा मस्तः । सुधागोत्रं सुधागो
 तः । अनेककोपकतो लप्याडां दहते नरविः । शोकिणी शंसुधा मस्तः ।
 पोत्रणदस्वसहामतिः । यः सुसा रायः । योऽस्मै मस्य । योऽस्मै मस्य ।
 गुः । मस्तः । मस्तः । मस्तः । मस्तः । मस्तः । मस्तः । मस्तः ।
 प्रसेनात्मा पीडां दहते नरविः । शोकिणी शंसुधा मस्तः । सुधागोत्रं सुधागो
 द्रो मस्तः । मस्तः । मस्तः । मस्तः । मस्तः । मस्तः । मस्तः ।
 अनेकरूपवर्णैश्च शतशो यः सुसा रायः । योऽस्मै मस्य । योऽस्मै मस्य ।
 गतां पीडां दहते नरविः । शोकिणी शंसुधा मस्तः । सुधागोत्रं सुधागो
 महस्वरः । वासुदेवजगन्तो नृपतयाः सकलं विदुः । यः
 यो मस्तः । मस्तः । मस्तः । मस्तः । मस्तः । मस्तः । मस्तः ।
 भगवां यो मे वै नरविः । शोकिणी शंसुधा मस्तः । सुधागोत्रं सुधागो

वरणः पवनश्चैव अक्षय्यमक्षय्यं स्यात्तु विवः । ब्रह्मणा हि स
 ता सर्वदिग्भ्यां पातु सर्वदा नीतिं न दूरीति मेधा
 पुष्टिश्चक्रिपामतिः । बुद्धिर्ज्ञानपुङ्गवः । पुष्टिः कति
 श्रमातरः । पुतासामभिपिप्युतुपत्पः । सुमागताः । आदि
 त्यश्चरमानोमात्रुपुजीवमिताकेभः । मिमिक्षितुकेतुश्च
 विद्वद्वानवगोचरीयद्वाराद्वसपुनराः । तेषां मनोवागा
 नो देवमातरपुत्रः । देवपुत्रोद्गमानीगादेत्याद्याश्रमाग
 नाः । अस्त्राणि सर्वस्वाणि राजानो हनानि च । ओषध्या
 नि चरानि काष्ठानि च वयवाश्रये सतिः । माग्राः शैल्यस्ति धा
 नि । अज्जदानेसः । तिथ्यासिद्धिः । चतुसर्वकामार्थसिद्धये । ता
 लनिराजनीततः । मुक्तमान्यानुलेपनधरः सपत्नीकोपभमा
 नः । अतिप्रदक्षणी । छलः । रयपस्येति विभक्तिवदने कुर्व
 त । ततो वेदिसन्निपे गलाग्रपीठदेव्यानां गद्याद्युपचारो
 रतैरपुणाहलोपुष्याजालं दद्यात् । आवाहनं तपोनाम्नि ।

॥५५॥

॥५५॥

अपराधसहस्त्राणी । प्र १८ । पातदतिपाठः । अमाप्य ।
 तिष्ठब्रह्मणस्य तपोमते देवगणा सर्वप्रभामोदापया । विवः ॥
 इष्टकामप्रसिद्धः । पुनरागमनाय च । ततः पुनमान
 गजपीठस्थोपस्कारादि आचार्यपदं ध्यातुं । संप्रभुप्राप्तये
 त । भूपतिदक्षिणादध्यातुं । मेधादयताश्च अनेनेतेन कर्म
 णाभानकीनाथः । प्रपतानममः । इति । इति मय इति । इष्ट
 मार्गशीर्षमासे हस्तपक्षे अष्टमीसोमवासरे तिथौ ।
 हस्तनक्षत्रकीत्या राजीस्ति । चैत्रकुम्भः । तिष्ठते देव
 रोध्यतस्ति । तस्मै दक्षिणायने संवत् १०११ शोभते
 तसं वस्वरेतदोने कार्या । गोपालभट्टाभाजनद्व
 रकाभट्टेन इदं पुस्तकं लिखितं स्थापितं परा
 अत्र रवे द्योमध्यदे शकाले द्याउत्तरतीने भाजिरुध्या पश्चि
 पाश्वमेतरेव वस्य पूर्वभागे विष्णुजपापत्रिद्वौत्रिजि
 प्या

रायवती
रगत

